muḳəddəs kitab

Injil

Markus

INJIL MARKUS

Muḳəddəs Kitab - Yengi Əḥdə (Injil)

2-ḳisim

1950-yilidiki «Muḳəddəs Kitab»ning
uyoɣurqə tərjimisi ḥazirḳi zaman
uyoɣur tilioɣa əzgərtildi

2013
Dəsləpki nusha

www.dunyaningnuri.com

INJIL MARKUS

Əysa Məsiḩning kelixi

1 [1] Əysa Məsiḩning Injilining baxlinixi.
[2] Yəxaya pəyoɣəmbərning kitabida:

«Mana yolungni təyyar ḳilidioɣan əlqimni sening yüzüngning aldida əwətimən.

[3] *Bayawanda ḳiqḳaroɣuqining awazi angliniduki: Hudawəndining yolini rastlap, qioɣir yollirini tüz ḳilinglar»*
dəp pütülgəndək,

[4] bayawanda qəmüldürgüqi Yuḩanna ḳopup, gunaḩlarning kəqürülmiki üqün towa qəmüldürüxini wəz eytatti. [5] Yəḩudiyəning ḩəmmə yurti wə Yerusalemdikilərning ḩəmmisi uning ḳexioɣa qiḳip, əz gunaḩlirini iḳrar ḳilip, Iordan dəryasida uningdin qəmüldürüxini ḳobul ḳilixti.
[6] Yuḩannaning kiyimi təgə yungidin idi wə belidiki kəmər kəndin idi wə oɣizasi qekətkə bilən bayawan ḩəsili idi. [7] U wəz ḳilip eytatti: «Məndin ḳuwwətlikrəki məndin keyin kelidu, engixip uning ayaoɣlirining booɣḳuqlirini yəxkili layiḳ əməsmən. [8] Mən silərni suda qəmüldürdüm, lekin u silərni Muḳəddəs Roḩta qəmüldüridu».

Əysa Məsiḩning qəmüldürülüxi

[9] U künlərdə wəḳə boldiki, Əysa Galiliyədiki Nazarəttin kelip, Iordanda Yuḩanna təripidin qəmüldürüldi. [10] U sudin qiḳḳinida asmanlarning eqiloɣinini wə Roḩning kəptərdək əz üstigə nazil boloɣinini kərdi. [11] Andin asmanlardin: «Mening amraḳ Ooɣlum səndursən, sən bilən hux-rizayim bar» dəp bir awaz kəldi.

Əysa Məsiḩ bayawanda sinilidu

[12] Dərḩal Roḩ uni bayawanoɣa qiḳardi. [13] U bayawanda ḳiriḳ kün ḳelip, xəytandin sinaldi wə wəḩxiy ḩaywanlar bilən idi wə pərixtilər uningoɣa hizmət ḳiliwatatti.

Dəsləpki xagirtlarning ḳiqḳirilixi

[14] Yuḥanna zindanoɣa selinoɣandin keyin, Əysa Galiliyəgə kelip, Hudaning
Injilini jakarlap, [15] eytḳili baxlidi: «Waḳit tamam boldi, Hudaning padixaḥliḳi
yeḳinlaxti, towa ḳilip Injiloɣa ixininglar». [16] U Galiliyə dengizining boyida
mengip yürginidə Simon bilən Simonning buradiri Andrəyasning dengizoɣa
tor saloɣinini kərdi, qünki ular belikqi idi. [17] Əysa ularoɣa eytti: «Kelip, manga
əgixinglar wə mən silərni adəm tutidioɣan ḳilimən». [18] Ular dərḥal torlarni
ḳoyup, uningoɣa əgəxti. [19] U andin azoɣina ətüp, Zəbədiyning ooɣli Yaḳub
bilən buradiri Yuḥannaning ḥəm kemidə torlirini onglap turoɣinini kərüp,
[20] dərḥal ularni ḳiqḳardi. Ular atisi Zəbədiyni mədikarlar bilən billə kemidə
ḳaldurup, uningoɣa əgəxti.

Jin qaplaxḳan adəmning saḳaytilixi

[21] Ular Kapərnaḥumoɣa kirdi wə u dərḥal xabat künidə sinagogḳa kirip təlim
bərdi. [22] Ular uning təlimigə ḥəyran ḳelixti, qünki u ularoɣa katiplardək əməs,
bəlki ḳudrət wə ḳuwwət bilən təlim berətti. [23] Ularning sinagogida napak
roḥtin tutuloɣan bir kixi bar idi. U ḳiqḳirip, [24] eytti: «Əy nazarətlik Əysa, sən
bilən nemə iximiz bar? Bizni ḥalak ḳiloɣili kəldingmu? Sening kim ikənlikingni
bilimiz. Hudaning muḳəddəsisən». [25] Əysa uningoɣa tənbiḥ berip eytti:
«Xük bolup uningdin qiḳḳin». [26] Napak roḥ uni təwritip, ünlük awaz bilən
warḳirap uningdin qiḳti. [27] Ḥəmmisi ḥəyran ḳelip, əz arilirida muzakirilixip:
«Bu nemidur? Bu yengi təlim əməsmu? Qünki ḳudrət bilən napak roḥlaroɣa
əmr ḳilidu wə ular uningoɣa itaət ḳilidu» dəp eytixti. [28] Dərḥal uning xəḥriti
Galiliyəning ətrapidiki barqə yurtḳa qiḳti.

Əysa Məsiḥning tola kesəllərni saḳaytixi

[29] Ular sinagogdin qiḳip, dərḥal Simon wə Andrəyasning əyigə bardi.
Yaḳub wə Yuḥanna ular bilən idi. [30] Əmma Simonning ḳeynanisi təp bolup,
kesəl yatatti. Dərḥal uning tooɣrisidin uningoɣa həwər bərildi. [31] U aldioɣa
berip uning ḳolini tutup uni ḳopurdi wə təp uni ḳoydi wə u ularoɣa hizmət
ḳildi. [32] Kəqurun boloɣanda kün patḳan waḳitta ular ḥəmmə kesəllərni
wə jin qaplaxḳanlarni uning aldioɣa elip kelixti. [33] Ḥəmmə xəḥər ixikning
aldida yioɣiloɣanidi. [34] U ḥər hil kesəllikkə muptila boloɣanlarning tola kixini
saḳaytip, tola yaman roḥlarni qiḳardi wə yaman roḥlarni gəp ḳiloɣili ḳoymidi,
qünki ular uni tonuytti.

Əysa Məsiḩning dua ḳilixi wə təlim berixi

35 Ətigəndə tehi ḳarangoɣu ikəndə u ḳopup qiḳip, bir haliy yərgə berip anda
dua ḳilip turdi. 36 Simon wə əzi bilən boloɣanlar uning kəynidin əgixip, 37 uni
tepip uningoɣa eytti: «Ḥəmmisi seni izdəydu». 38 Uularoɣa eytti: «Baxḳa yərgə,
ətrapidiki xəḥərlərgə barayli. Anda ḥəm wəz eytixim kerək, qünki buning
üqün qiḳtim». 39 Andin u berip, barqə Galiliyədə ularning sinagoglirida wəz
eytip yaman roḥlarni qiḳiratti.

Bir pesəning saḳaytilixi

40 Bir pesə uning aldioɣa kelip, uningoɣa yalwurup tiz püküp eytti:
«Halisang, meni pakiz ḳilalaysən». 41 Əysa rəḥim ḳilip ḳolini uzitip, uningoɣa
təgküzüp eytti: «Halaymən, pakiz boloɣin». 42 Dərḥal pesəliki uningdin kətti
wə u pakiz boldi. 43 Əysa qing səz bilən uni dərḥal kətküzüp, 44 uningoɣa
eytti: «Agaḥ bolup, ḥeqkimgə bir nemə eytmioɣaysən. Lekin berip, əzüngni
kaḥinoɣa kərsitip, uloroɣa guwaḥ bolsun dəp, əz pakizlanoɣining üqün Musa
əmr ḳiloɣinini ətküzgin». 45 Lekin u qiḳḳanda bu həwərni ziyadə yayoɣili turdi,
xundaḳki, Əysa bir xəḥərgə axkara kirəlməy, bəlki taxḳiri haliy yərlərdə
turidioɣan boldi. Ular ḥər tərəptin uning aldioɣa kelətti.

Bir paləq kixining saḳaytilixi

2 1 Birnəqqə kündin keyin u yənə Kapərnaḥumoɣa kirdi wə uning əydə
ikənliki məlum boloɣanda, 2 ixikning aldidiki yərgə sioɣmioɣudək tola
həlḳ yioɣildi. U uloroɣa səzni yətküzüp turdi. 3 Andin tət kixi bir paləq kixini
kətürüp, uning aldioɣa kəltürdi. 4 Həlḳning səwəbidin ular uning ḳexioɣa
kelәlmigəq, u əzi bar əyning əgzisini eqip təxük ḳilip, paləq kixi əzi yatḳan
ornini təwəngə qüxürdi.
5 Əysa ularning etiḳadini kərgəndə paləq kixigə eytti: «Əy ooɣlum, sening
gunaḥliring kəqürüldi». 6 Əmma anda birnəqqə katiplar olturup, əz
köngüllиridə pikir ḳildiki: 7 «Nemixḳa bu kixi mundaḳ səz ḳilidu? U kupur
eytidu. Yeganə Hudadin baxḳa kim gunaḥlarni kəqürələydu?» 8 Əysa ularning
əz iqidə xundaḳ pikir ḳiloɣinini xuan əz roḥida bilip uloroɣa eytti: «Nemixḳa
köngülliringlarda xundaḳ pikir ḳilisilər? 9 Ḳaysi ongayraḳtur, paləqkə: ‹
Sening gunaḥliring kəqürüldi› deməkmu yaki ‹ Ḳopup mangoɣin› deməkmu?
10 Lekin Ibn al-Insanning yər yüzidə gunaḥlarni kəqürgili ḳudriti barliḳini
bilgəysilər» dəp paləqkə eyttiki: 11 «Sanga eytimən: Ḳopup, ornungni kətürüp

өyünggə barƣin». 12 U ķopup, dərḥal ornini kөtürüp ḥəmmisining aldida
qiķip kətti. Xundaķki, ḥəmmisi ḥəyran ķelip, Hudaƣa ḥəmd eytip: «Ḥərgiz
xundaķ ixni kөrmigəniduķ» dəp eytixti.

Əysa Məsiḥ Lawiyning (yəni Məttaning) ķiqķirixi

13 U yənə dengizning boyiƣa qiķti. Ḥəmmə həlķ uning aldiƣa kəldi
wə u ularƣa təlim bərdi. 14 Өtüp barƣanda u Alpeusning oƣli Lawiyning
bajhanida olturƣinini kөrüp, uningƣa eytti: «Manga əgəxkin». U ķopup,
uningƣa əgəxti. 15 U uning өyidə dastihanda olturƣanda bajgirlardin wə
gunaḥkarlardin tola kixi Əysa wə xagirtliri bilən billə olturatti, qünki bulardin
tola kixi uningƣa əgəxkənidi. 16 Əmma pərisiylərning katipliri uning bajgirlar
wə gunaḥkarlar bilən taam yeginini kөrüp, xagirtliriƣa eytixti: «Uning
bajgirlar wə gunaḥkarlar bilən yəp-iqkini ķandaķ?» 17 Əysa buni anglap
ularƣa eytti: «Saķlar tewipķa moḥtaj əməs, bəlki kesəllər. Adillarni əməs,
bəlki gunaḥkarlarni ķiqķarƣili kəldim».

Roza tutux toƣrisida bir soal

18 Yuḥannaning xagirtliri wə pərisiylər roza tutatti. Ular kelip, uningƣa
eytixti: «Nemixķa Yuḥannaning xagirtliri wə pərisiylərning xagirtliri roza
tutidu, lekin sening xagirtliring roza tutmaydu?» 19 Əysa ularƣa eytti:
«Toydiki yigit ķoldaxliri toy yigiti ular bilən bar waķtida roza tutalamdu? Toy
yigiti ular bilən billə ikənlikidə ular roza tutalmaydu. 20 Lekin toy yigiti ulardin
elinidiƣan künlər kelidu. Ular xu waķit, u küni roza tutidu. 21 Ḥeqkimərsə
kirixip kətmigən yengi parqidin kona libasķa yamaķ salmaydu, bolmisa
selinƣan yengi parqə kona libasni tartixturup yirtidu wə yirtiķ yamanraķ
bolidu. 22 Xuningdək ḥeqkim yengi xarabni kona tulumlarƣa toxturmaydu.
Bolmisa yengi xarab tulumlarni yirtidu wə xarab bilən tulumlar buzulidu.
Lekin yengi xarab yengi tulumlarƣa toxturulidu».

Əysa Məsiḥ xabatning hojisidur

23 Wəķə boldiki, u bir xabat künidə ziraətlərning arisidin өtüwatatti.
Xagirtliri өtüp barƣinida ziraət baxliridin üzgili turdi. 24 Pərisiylər
uningƣa eytixti: «Mana, nemixķa ular xabat künidə jayiz əməs ixni ķilidu?»
25 U ularƣa eytti: «Dawud moḥtaj bolup, u өzi wə uning bilən bolƣanlar aq
ķalƣinida nemə ķilƣinini ḥeq oķumidinglarmu? 26 Ķandaķki, u өzi uluƣ
kaḥin Abyatarning künliridə Hudaning bəytigə kirip, kaḥinlardin baxķisiƣa

yegili jayiz bolmioŋan təkdim nanlarni yəp, əzi bilən boloŋanlaroŋa ħəm bərdi?» 27 U yənə ularoŋa eytti: «Xabat küni insan üqün boloŋandur wə insan xabat küni üqün əməs. 28 Xuning üqün Ibn al-Insan xabatning ħəm hojisidur».

Əysa Məsiħ xabat künida bir adəm saqaytidu

3 1 U yənə sinagogqa kirdi wə anda qoli quruoŋan bir adəm bar idi. 2 Ular uning üstidin ərz qilmaq üqün, u xabat künidə xipa berərmikin dəp, uni marap turatti. 3 U əzi qoli quruoŋan adəmgə eytti: «Qopup, otturida turoŋin». 4 Andin u ularoŋa: «Xabat küni yahxilik qilmaq jayizmu yaki yamanlik qilmaq jayizmu? bir janni qutquzmaq jayizmu yaki əltürmək jayizmu?» dəp eytti. Əmma ular xük turdi. 5 U əz qərisigə nəzər selip, oŋəzəp bilən ularoŋa qarap ularning kəngül qattiqliqi üqün oŋəmkin bolup, u adəmgə: «Qolungni uzatqin» dəp eytti. U uni uzatti wə qoli saq boldi. 6 Andin Pərisiylər qiqip, dərħal ħirodəsiylər bilən, uni qandaq yoqitimiz dəp, məsliħət qilixti.

Əysa Məsiħning napak roħlar üstidin qudriti bar

7 Əysa əz xagirtliri bilən dengizoŋa bardi wə Galiliyədin tola həlq uningoŋa əgəxti. 8 Yəhudiyə wə Yerusalemdin wə Idumeyadin wə Iordanning u bir təripidin wə Tir wə Sidonning ətrapidin tola həlq uning undaq qong ixlar qiloŋinini ixitip, uning aldioŋa kəldi. 9 Həlqning tolilikidin əzining qistilip qalmasliqi üqün əzigə bir kiqik kemə təyyar turuxni xagirtlirioŋa buyrudi. 10 Qünki u tola kixini saqaytqini üqün aoŋriq boloŋanlarning ħəmmisi, uningoŋa qol təgküzəyli dəp, uni qistawatatti. 11 Napak roħlar uni kərginidə uning aldioŋa yiqilip qiqqirip: «Sən Ibn Alladursən» dəp eytixti. 12 Əmma u əzini axkara qilmasliqni ularoŋa jekiləp buyrudi.

Əysa Məsiħ on ikki xagirtlirini tallaydu

13 U taoŋqa qiqip, əzi halioŋanlarni qiqqardi wə ular uning aldioŋa kelixti. 14 U on ikkini təyinlidiki, ular uning bilən billə boloŋay wə u ularni wəz eytqili əwətkəy 15 wə yaman roħlarni qikaroŋili ularning qudriti boloŋay. 16 U on ikkini təyinlidi, yəni əzi uningoŋa Petrus dəp isim qoyoŋan Simon 17 wə ularoŋa Boanerges, yəni güldürləxning ooŋulliri dəp isim qoyoŋan Zəbədiyning ooŋli Yaqub bilən Yaqubning buradiri Yuħanna 18 wə Andrəyas wə Filippus wə

Bartolomeus wə Mətta wə Tomas wə Alpeusning ooɳli Yaḳub wə Tadeus wə ḳanaanliḳ Simon [19] wə uni tutup bərgüqi Ixḳariyot Yəhuda.

Əysa Məsiḥ wə Bəəlzabul

[20] U bir əygə kirdi wə undaḳ tola həlḳ yioɳildiki, ular nan yegili ḥəm pursət tapalmidi. [21] Uning uruḳ-tuoɳḳanliri buni angliɳanda, «U elixip ḳeliptu» dəp, uni tutḳili qiḳti. [22] Yerusalemdin kəlgən katiplar «Uningda Bəəlzabul bar wə yaman roḥlarning qongi bilən yaman roḥlarni qiḳiridu» deyixətti. [23] U ularni ḳiqḳirip, təmsil bilən ularoɳa eytti: «Xəytan xəytanni ḳandaḳ qiḳiralaydu? [24] Bir padixaḥliḳ əzigə ḳarxi bəlünsə, u padixaḥliḳ turup ḳalalmaydu. [25] Bir əy əzigə ḳarxi bəlünsə, u əy turup ḳalalmaydu. [26] Əgər xəytan əzigə ḳarxi ḳopup bəlünsə, turup ḳalalmaydu, bəlki yoḳilidu. [27] Əgər awwal küqlük kixini baoɳlimisa, ḥeqkim u küqlükning əyigə kirip, mal-jabduḳlirini buliwalalmaydu, bəlki uni baoɳlioɳandin keyin uning əyini taliyalaydu. [28] Bərḥək, silərgə eytimənki, adəm ooɳulliri ḳanqə kupur eytsa ḥəm, ularning ḥəmmə gunaḥliri wə kupur səzliri kəqürülidu. [29] Lekin kimki Muḳəddəs Roḥḳa kupur eytsa, u əbədkiqə kəqürülməydu. Bəlki u adəm əbədiy ḥəkümgə məḥkum bolidu» dedi. [30] Qünki ular: «Uningda napak roḥ bar» degənidi.

Əysa Məsiḥning anisi wə buradərliri

[31] Uning anisi wə buradərliri kelip taxḳirida turup, uni ḳiqḳaroɳili kixi əwətti. [32] Uning qərisidə həlḳ olturatti. Ular uningoɳa: «Mana, anang wə buradərliring wə ḥəmxiriliring taxḳirida turup, seni izdiwatidu» dəp eytti. [33] U ularoɳa jawab berip eytti: «Anam wə buradərlirim kimdur?» [34] Andin u əz qərisidə olturoɳanlaroɳa ḳarap eytti: «Mana, anam wə buradərlirim! [35] Kimki Hudaning iradisini ḳilsa, mening buradirim wə ḥəmxirəm wə anam udur».

Uruḳ qaqḳuqi tooɳrisidiki təmsil

4 [1] U yənə dengizning boyida təlim bərgili baxlidi. Uning aldioɳa tola həlḳ yioɳildi. Uning üqün u bir kemigə kirip, dengizda olturdi wə həlḳning ḥəmmisi dengizning boyida ḳuruḳluḳta idi. [2] U ularoɳa təmsillər bilən tola təlim berip, əz təlimidə ularoɳa eytti: [3] «Anglanglar, mana uruḳ qaqḳuqi uruḳ qaqḳili qiḳti. [4] Wəḳə boldiki, u qaqḳinida bəzisi yolning yenioɳa qüxti wə uqarḳanatlar kelip, uni yəp kətti. [5] Bəzisi topisi jiḳ bolmioɳan taxliḳ yərgə qüxti wə topisi ḳelin bolmioɳaq pat ünüp qiḳip, [6] aptap qiḳḳanda kəyüp ketip,

yiltizi bolmiƣaq ḳurudi. [7] Bəzisi tikənlər arisiƣa qüxti wə tikənlər əsüp uni booƣdi wə xular ḥosul bərmidi. [8] Bəzisi yahxi yərgə qüxüp ḥosul berip, ünüp əsüp, biri ottuz, yənə biri atmix wə yənə biri yüz ḥəssigiqilik ḥosul bərdi». [9] U yənə eytti: «Anglioƣili ḳuliḳi barlar anglisun».

Təmsillərning məḳsiti

[10] U əzi yaloƣuz boloƣanda on ikkilər bilən uning qərisidikilər bu təmsil tooƣrisidin uningdin soraxti. [11] Uularoƣa eytti: «Hudaning padixaḥliḳining siri silərgə berildi. Lekin taxḳirikilaroƣa ḥəmmisi təmsillər bilən eytilidu. [12] Buning bilən: Ular kərməklik bilən kərüp singdürüwalmaydu wə anglimaḳlik bilən anglap uḳmaydu wə ularning gunaḥliri kəqürülsun dəp, towa ḳilip yanmaydu».

Uruḳ qaqḳuqi tooƣrisidiki təmsilning qüxəndürülüxi

[13] U ularoƣa yənə eytti: «Bu təmsilni uḳmay, ḥəmmə baxḳa təmsillərni ḳandaḳ uḳalaysilər? [14] Uruḳ qaqḳuqi səzni qaqidu. [15] Yolning yenidikilər bolsa xundaḳki, səz u yərgə qeqiloƣanda ular angliloƣandin keyin, dərḥal xəytan kelip kəngüllirigə qeqiloƣanni elip ketidu. [16] Taxliḳ yərgə qeqiloƣanlar bolsa xundaḳki, ular səzni angliloƣanda awwal huxluḳ bilən ḳobul ḳilidu. [17] Əmma ularning əzidə yiltizi bolmiƣaq bir waḳtioƣiqə ḳelip, səzning jəḥitidin bir tənglik yaki ḳooƣlanmaḳlik wəḳə bolsa ular dərḥal tayidu. [18] Yənə tikənlərning arisioƣa qeqiloƣanlar bolsa xundaḳki, ular səzni angliloƣandin keyin, [19] bu dunyaning əndixisi wə dələtning oƣururi wə nəpsning bələk xəḥrətliri kirip, səzni booƣidu wə ular ḥosulsiz bolidu. [20] Yahxi yərgə qeqiloƣanlar bolsa xundaḳki, ular səzni anglap ḳobul ḳilip, biri ottuz, yənə biri atmix wə yənə biri yüz ḥəssə ḥosul beridu».

Qiraoƣ tooƣrisidiki təmsil

[21] U ularoƣa yənə eytti: «Qiraoƣ ḳaqisining tegigə yaki orunning astioƣa ḳoyoƣili elip kelinidumu? Qiraoƣdan üstigə ḳoyoƣili əməsmu? [22] Qünki axkara bolmaydioƣan yoxurun nərsə yoḳtur wə axkara bolmioƣudək ḥeqbir məhpiy nərsə yoḳtur. [23] Anglioƣili ḳuliḳi barlar anglisun». [24] U yənə ularoƣa eytti: «Anglioƣininglaroƣa səpselip beḳinglar. Ḥər nə əlqəm bilən kəmləp bərsənglar, silərgə kəmlinidu wə silərgə ziyadə ḳilinidu. [25] Kimningki bar bolsa, uningoƣa berilidu. Lekin kimningki yoḳ bolsa, bari ḥəm uningdin elinidu».

Urukning ünüxi tooғrisidiki təmsil

[26] U eytti: «Hudaning padixahliki bir adəm yərgə uruk qeqip қoyoғinidək
bolidu. [27] U keqisi uhlap, kündüzi қopup, urukning қandak ünüp əskinini u əzi
bilməydu. [28] Yər əzidin ḥosul kəltüridu. U awwal kək, andin bax, andin baxta
toloғan dan pəyda қilidu. [29] Dan pixқanda u dərḥal oroғak salduridu, qünki
orma wakti kəlgən bolidu».

Қiqa uruқi tooғrisidiki təmsil

[30] U eytti: «Hudaning padixahlikini nemigə ohxitayli? Uni қaysi təmsil
bilən sürətləp berəyli? [31] U қiqa uruқioғa ohxaydu. U əzi yərgə qeqiloғanda
yərdiki ḥəmmə uruқlarning kiqikrəki bolidu. [32] Lekin qeqiloғandin keyin
ünüp əsüp, ḥəmmə otyaxlarning qongraқi bolup, asman uqarқanatliri
sayisida қonaloғudək qong xahlar qiқiridu». [33] Buningoғa ohxax təmsillər
kəltürüp, ular anglap qüxinəligüdək u səzni yətküzətti. [34] U ularoғa
təmsil kəltürməy səz қilmatti, lekin tənḥada əz xagirtlirioғa ḥəmmisini
uқturup berətti.

Əysa Məsiḥ boranni tinqitidu

[35] Xu kün ahxam boloғanda u ularoғa eytti: «U kanaroғa ətəyli». [36] Ular
həlқni қoyup, uni əzi boloғan kemidə elip berixti. Uning bilən billə yənə
baxқa kemilər bar idi. [37] Bir қattiқ boran qiқti wə kemə sudin tolup
kətküdək dolқunlar kemigə məwj uruwatatti. [38] Lekin u əzi kemining ayaoғ
təripidə təkiyigə yəlinip uhlioғanidi. Ular uni oyoғitip eytti: «Əy ustaz, ḥalak
boluximizdin əndixə қilmamsən?» [39] U oyoғinip, xamaloғa tənbiḥ berip,
dengizoғa: «Xük turup, tinq boloғin» dedi wə xamal tohtidi wə tamam tinqliқ
boldi. [40] Andin u ularoғa eytti: «Nemixқa mundak қorқisilər? Tehi etiқadinglar
yoқmu?» [41] Ular tola қorқup: «Bu kimdurki, ḥəm xamal, ḥəm dengiz uningoғa
itaət қilidu» dəp bir-birigə deyixti.

Əysa Məsiḥ yaman roḥlar qiқiridu

5 [1] Ular dengizning u təripidiki gerasaliқlarning yurtioғa kəldi. [2] U kemidin
qiққinida napak roḥtin tutuloғan bir kixi gərlərdin qiқip, uningoғa uqridi.
[3] Uning turidioғan yeri gərlərdə idi wə ḥeqkim uni ḥətta zənjir bilən ḥəm
baoғlap қoyalmaytti. [4] Qünki tola mərtiwə ixkəl wə zənjirlər bilən baoғlinip,

zənjirlərni üzüp ixkəlni sunduroɣanidi. Ḥeqkim uni tizginliyəlmioɣanidi. [5] U ḥəmixə keqə wə kündüz gərlərdə wə taoɣlarda yürüp, pəryad ḳilip, özini taxlar bilən yarilanduratti.
[6] U Əysani yiraḳtin kərgəndə yügürüp berip, uningoɣa səjdə ḳilip, [7] ünlük awaz bilən ḳiqḳirip: «Əy Əysa Ibn Allataala, sən bilən nemə ixim bar? Sanga Hudaning aldida ḳəsəm ḳilimənki, manga azab bərmigəysən» dəp eytti. [8] Qünki u uningoɣa: «Əy napak roḥ, u adəmdin qiḳḳin» dəp eytḳanidi. [9] Andin u uningdin: «Isming nemidur?» dəp soridi. U uningoɣa: «Ismim tümöndur, qünki tolidurmiz» dedi [10] wə özlirini u yurttin taxḳiri əwətməslikkə uningoɣa tola yalwurdi. [11] Anda taoɣning yenida qong bir pada tongguz otlawatatti. [12] Napak roḥlar uningoɣa yalwurup eytti: «Bizni tongguzlaroɣa əwətkin, ularoɣa kirgəymiz». [13] Andin u ularoɣa ijazət bərdi wə napak roḥlar qiḳip, tongguzlaroɣa kirdi wə sani ikki mingqə boloɣan pada yarning lewidin təkülüp, dengizoɣa qəküp dimiḳip ölüp kətti.
[14] Tongguz baḳḳuqilar ḳeqip ketip, xəḥərdə wə kəntlərdə həwər bərdi. Həlḳmu nemə wəḳə boloɣanni kərgili qiḳti. [15] Ular Əysaning aldioɣa kelip, u jin qaplaxḳan, yəni iqidə tümən jinlar boloɣan kixining olturup, egin kiyip onglanoɣinini kərüp ḳorḳti. [16] Wəḳəni kərgənlər jin qaplaxḳan kixigə nemə boloɣinidin wə tongguzlar tooɣrisidin ularoɣa həwər bərdi. [17] Həlḳ: «Öz zeminimizdin kətkin» dəp uningoɣa yalwurdi.
[18] U kemigə kirginidə, ilgiri jin qaplaxḳan boloɣan kixi uning bilən billə berixni uningdin tilidi. [19] Lekin Əysa uningoɣa ijazət bərməy, uningoɣa eytti: «Öz əyüngdiki uruḳ-tuoɣḳanliringoɣa berip, Hudawəndining sanga ḳandaḳ qong ix ḳiloɣinini wə sanga rəḥim kərsətkinini həwər bərgin. [20] U ketip, Əysaning uningoɣa ḳandaḳ qong ix ḳiloɣinini Dekapolista yayoɣili turdi wə ḥəmmisi əjəbləndi.

Tirildürülgən ḳiz wə saḳaytiloɣan hotun

[21] Əysa u bir kanaroɣa yenip kəlgəndə tola həlḳ uning aldioɣa yioɣildi. U özi dengizning lewidə idi. [22] U qaoɣda sinagogning qongliridin Yairus isimliḳ bir kixi kelip, uni kərgəndə ayaoɣlirioɣa yiḳilip, [23] uningoɣa tola yalwurup: «Kiqik ḳizim ahirḳi nəpisididur. Kelip, ḳolungni uning üstigə ḳoyoɣin, xuning bilən u saḳiyip yaxioɣay» dəp eytti. [24] Andin u uning bilən bardi wə tola həlḳ uningoɣa əgixip uni ḳistawatatti.
[25] Anda on ikki yildin beri hun kesili tartḳan bir hotun bar idi. [26] U özi tola tewiplardin tola zəhmət tartip, ḥəmmə barini sərp ḳilip ḥeqbir payda kərməy, yamanraḳ əḥwaloɣa qüxkənidi. [27] U Əysa tooɣrisidin anglap, həlḳning arisida kəynidin kelip, uning libasioɣa ḳol təgküzdi. [28] qünki «Uning libasini bir

təgküzüp ḳoysam, saḳiyimən» dedi. [29] Xuan hunining qəxmisi ḳurudi wə əz
bədinidə dərdidin saḳayoɣinini tuydi.
[30] Əysa dərḥal əz iqidə əzidin ḳuwwət qiḳḳinini bilip, həlḳning arisida kəynigə
ərülüp: «Libasimoɣa kim ḳol təgküzdi?» dedi. [31] Xagirtliri uningoɣa eytixti:
«Həlḳning seni ḳistioɣinini kərüp turup, yənə ‹ Meni kim tutti?› dəysənmu?»
[32] Əmma u buni ḳiloɣan kixini kərgili əz qərisigə ḳaridi. [33] U hotunmu əzigə
nemə boloɣinini bilip ḳorḳup titrəp kelip, uning aldida yiḳilip, ḥəmmə rastliḳni
uningoɣa eytip bərdi. [34] U uningoɣa eytti: «Əy ḳizim, etiḳading seni saḳaytti.
Amanliḳ bilən berip, dərdingdin saḳayoɣan bolup turoɣin».
[35] U tehi səz ḳilip turoɣanda, sinagogning qongining əyidin kixilər kelip
eytixti: «Ḳizing əldi. Nemixḳa ustazni tehi kayitisən?» [36] Əmma Əysa eytiloɣan
səzni anglap, sinagogning qongioɣa: «Ḳorḳma pəḳət ixəngin» dəp eytti. [37] U
Petrustin wə Yaḳubtin wə Yaḳubning buradiri Yuḥannadin baxḳa ḥeqkimni
əzigə əgəxkili ḳoymidi [38] wə sinagogning qongining əyigə yetip kelip,
oɣuloɣulini wə yioɣlap xawḳun saloɣanlarni kərüp, [39] iqkiri kirip, ularoɣa eytti:
«Nemixḳa oɣuloɣula ḳilip yioɣlaysilər? Bala əlgən əməs, bəlki uhlap ḳaloɣandur».
[40] Əmma ular uni məshirə ḳilip külixti. Lekin u ḥəmmisini taxḳirioɣa qiḳirip,
balining atisini wə anisini wə əzi bilən boloɣanlarni elip, bala bar yərgə kirip,
[41] balining ḳolini tutup «Talita kumi», yəni «Əy ḳiz, sanga eytimən: ḳopḳin»
dedi. [42] Dərḥal ḳiz ḳopup mangdi, qünki u on ikki yaxta idi. Ular naḥayiti
ḥəyran ḳelixti. [43] U ularoɣa «Buni ḥeqkim bilmisun» dəp qing əmr ḳildi wə
«Balioɣa yegili bir nemə berilsun» dedi.

Bir pəyoɣəmbər əz yurti wə əyidə ḥərmətlənməydu

6 [1] U u yərdin qiḳip, əz yurtioɣa kəldi wə xagirtliri uningoɣa əgəxti. [2] Xabat
küni boloɣanda sinagogda təlim bərgili turdi. Uni angliɣanda toliliri ḥəyran
ḳelip eytatti: «Bu ixlar muningoɣa nə yərdindur? Uningoɣa berilgən ḥekmət
ḳandaḳki, uning ḳolliri bilən xundaḳ ḳudrətlik əməllar ḳilinidu?» [3] Ular yənə:
«Bu əzi yaoɣaqqi əməsmu? Məryəmning ooɣli wə Yaḳubning wə Yosining
wə Yəḥudaning wə Simonning buradiri əməsmu? Uning ḥəmxiriliri munda
bizning arimizda əməsmu?» dəp uningoɣa aqqiḳlandi. [4] Əmma Əysa ularoɣa
eytti: «Bir pəyoɣəmbər pəḳət əz yurtida wə əz uruḳ-tuoɣḳanliri arisida wə əz
əyidə ḥərmətkə sazawər bolmaydu». [5] U anda birnəqqə kesəllərning üstigə
ḳolini ḳoyup saḳaytixtin baxḳa ḥeqbir ḳudrətlik əməl ḳilalmidi. [6] U ularning
imansizliḳioɣa təəjjüp ḳildi. Andin u ətrapidiki kəntlərni aylinip təlim bərdi.

Əysa Məsiḩning on ikki xagirtini əwətixi

7 U on ikkilərni ḳiqḳirip ularni ikkidin-ikkidin əwətkili baxlap ularoɣa napak
roḩlarning üstigə ḳudrət bərdi. 8 Yolda bir ḩasidin baxḳa ḩeq nərsə, nə nan,
nə hurjun wə nə bəlwaoɣda mis pul kətürməy, 9 bəlki ayaoɣ kiyixni ularoɣa
buyrup: «Ikki kiyim kiymənglar» dedi. 10 U yənə ularoɣa eytti: «Ḳaysi yərdə bir
əygə kirsənglar, u yərdin qiḳḳuqə anda ḳelinglar. 11 Ḳaysi yərdə ular silərni
ḳobul ḳilmisa wə silərdin anglimisa, u yərdin qiḳip, ularoɣa guwaḩliḳ bolmaḳ
üqün putliringlarning tegidiki topini ḳeḳinglar». 12 Xundaḳ ḳilip, ular qiḳip:
«Towa ḳilinglar» dəp wəz eytip, 13 tola yaman roḩlarni qiḳirip, yaoɣ bilən
yaoɣlap tola kesəllərni saḳaytti.

Qəmüldürgüqi Yuḩannaning əltürülüxi

14 Uning nami məxḩur boloɣaq Ḩirodəs padixaḩ uning tooɣrisida anglap
eytti: «Qəmüldürgüqi Yuḩanna əlüklər arisidin ḳopuruloɣandur, uning üqün
bu ḳudrətlər uningda ixləydu». 15 Əmma baxḳilar eytixti: «U əzi Eliyas ikən».
Yənə baxḳilar: «Pəyoɣəmbərlərning biridək bir pəyoɣəmbər ikən» dəp eytixti.
16 Lekin Ḩirodəs bularni anglap eytti: «Mən bexini kəstürgən Yuḩanna əzi
tirilip ḳopuruluptu». 17 Qünki Ḩirodəs əzi buradiri Filippusning hotuni
Ḩirodiyəsning jəḩitidin kixi əwətip, Yuḩannani tutturup baoɣlitip zindanoɣa
saloɣanidi, qünki Ḩirodəs u hotunni aloɣanidi. 18 Yuḩanna Ḩirodəsgə:
«Buradiringning hotunini elix sanga jayiz əməs» degənidi. 19 Uning
üqün Ḩirodiyəs uningoɣa adawət ḳilip, uni əltürgili halidi, əmma xundaḳ
ḳilalmioɣanidi. 20 Qünki Ḩirodəs Yuḩannaning adil wə muḳəddəs adəm
ikənlikini bilip, uningdin ḳorḳup uni saḳlaytti wə uningdin anglioɣanda tola
ixta ikki hiyal bolup, yənə uningdin anglaxḳa məyli bolatti.
21 Ḩirodəs əzining tuoɣuloɣan küni boloɣanda əz mənsəpdarlirioɣa wə
sərdarlirioɣa wə Galiliyəning qonglirioɣa bir ziyapət ḳiloɣanda munasip bir
kün kəldi. 22 U waḳit Ḩirodiyəsning əz ḳizi kirip, ussul oynap Ḩirodəsni
wə uning bilən olturoɣanlarni hux ḳildi wə padixaḩ ḳizoɣa eytti: «Ḩərnemə
halisang, məndin tələp ḳiloɣin. Xuni sanga berimən». 23 U uningoɣa ḳəsəm
ḳildiki: «Padixaḩliḳimning yerimioɣiqə məndin ḩərnemə tələp ḳilsang,
sanga berimən». 24 U qiḳip anisioɣa: «Nemə tələp ḳilay?» dəp soridi. U əzi:
«Qəmüldürgüqi Yuḩannaning bexini tələp ḳiloɣin» dəp eytti. 25 Ḳiz aldirap
dərḩal padixaḩning aldioɣa kirip: «Qəmüldürgüqi Yuḩannaning bexini ḩazir
bir təhsidə manga berixingni halaymən» dəp tələp ḳildi. 26 Padixaḩ tola
oɣəmkin boldi, lekin ḳəsəmlərning wə dastihanda olturoɣanlarning jəḩitidin
uni yanduroɣili halimidi. 27 Dərḩal padixaḩ bir jallatni əwətip, uning bexini

elip kəlgili buyrudi. U berip, uning bexini zindanda kəsti. [28] wə uning bexini bir təhsidə elip kelip ḳizoŋa bərdi wə ḳiz uni anisioŋa bərdi. [29] Əmma uning xagirtliri buni anglap, kelip, uning jəsitini elip bir gərgə ḳoydi.

Əysa Məsiḥ bəx ming kixini toyduridu

[30] Rosullar Əysaning aldioŋa yioŋilip, ɵz ḳiloŋinining wə təlim bərginining ḥəmmisini uningoŋa həwər berixti. [31] U ularoŋa: «Silər ɵzünglar tənḥa bir bayawan yərgə berip, azoŋina raḥət elinglar» dedi. Qünki kelip-kətiwatḳanlər tola boloŋaq, oŋiza yegili ḥəm ularoŋa pursət bolmidi. [32] Ular kemidə tənḥa bir bayawan yərgə bardi. [33] Həlḳ ularning kətkinini kərdi wə tolilar uni tonup ḥəmmə xəḥərlərdin piyadə u yərgə yügürüp, ulardin ilgiri yetip bardi.
[34] Əysa qiḳip tola həlḳni kərüp, ular ɵz padiqisi yoḳ ḳoylardək boloŋini üqün ularoŋa rəḥim ḳilip, tola təlim bərgili ḳopti.
[35] Kün kəq boloŋanda xagirtliri uning aldioŋa kelip eytti: «Bu qəl yərdur wə kəq boldi. [36] Ularni yoloŋa seliwətkin! Ətraptiki yurt wə kəntlərgə berip, oŋiza setiwalsun». [37] Əmma u jawab berip ularoŋa eytti: «Silər ularoŋa taam beringlar». Ular uningoŋa eytti: «Biz berip, ikki yüz dinaroŋa nan elip ularoŋa yegili berəmduḳ?» [38] Əmma u ularoŋa: «Nəqqə neninglar bar? Berip ḳaranglar» dəp eytti. Ular kərüp beḳip: «Bəx nan bilən ikki beliḳ bar» dedi.
[39] U ḥəmmisini top-top yexil otta olturoŋuzoŋili buyrudi. [40] Ular top-top bolup, yüzdin-yüzdin əlliktin-əlliktin olturdi. [41] U bəx nanni wə ikki beliḳni elip, asman təripigə ḳarap dua oḳup, nanlarni oxtup həlḳning aldioŋa ḳoyoŋili xagirtlaroŋa berip, ikki beliḳni ḥəm ḥəmmisigə üləxtürdi. [42] Ḥəmmisi yəp toydi. [43] Ular nan bilən beliḳ parqilirini yioŋip, on ikki sewət tolduruwaldi.
[44] U nandin yegənlər bəx ming kixi idi.

Əysa Məsiḥning su üstidə məngixi

[45] U ɵzi həlḳni yanduroŋuqə dərḥal xagirtlirini kemigə kirip, ɵzidin ilgiri u bir kanaridiki Bəytsaydaoŋa baroŋili zorlidi. [46] U həlḳ bilən hoxlaxḳandin keyin, dua ḳiloŋili taoŋḳa qiḳti. [47] Ahxam boloŋanda kemə dengizning otturisida idi wə u ɵzi ḳuruḳluḳta yaloŋuz ḳaloŋanidi. [48] U ularning ketip berip tənglik tartḳinini kərdi, qünki xamal ularning zitioŋa idi. Təhminən keqining tətinqi ḥəssisidə u ɵzi dengizning yüzidə mengip, ularoŋa yeḳinlixip ulardin ətkili turdi. [49] Ular uning dengizning yüzidə mangoŋinini kərüp: «Bir alwasti ikən» dəp guman ḳilip, bir pəryad ḳildi. [50] Qünki ḥəmmisi uni kərüp ḥəyrətkə qüxkənidi. Əmma u dərḥal ularoŋa səz ḳilip ularoŋa eytti: «Hatirjəm bolunglar, bu mən, ḳorḳmanglar». [51] U ularning aldioŋa kelip, kemigə qiḳti wə boran

tohtidi wə ular əz iqidə naһayiti һəyran ⱪaldi. 52 Qünki ularning kəngülliri ⱪelin boloɣaq nanlar bilən ⱪiloɣan məjizini uⱪmioɣanidi.

Əysa Məsiһ Gənnəsarəttə tola kesəllərni saⱪaytidu

53 Ular ətüp Gənnəsarətkə kelip tohtidi. 54 Ular kemidin qiⱪⱪanda həlⱪ uni dərһal tonup, 55 xu yurtning һəmmisini aylinip yügürüp, uning nə yərdə boloɣinini anglisa, kesəllərni orunlarning üstidə u yərgə kətürüxüp elip kəlgili turdi. 56 U nə yərdə bolsa, kəntlərgə ya xəһərlərgə ya yurtlaroɣa kirsə, ular kesəllərni bazarlaroɣa ⱪoyup: «Yaloɣuz libasingning etikini bolsimu, bir tutsa idi» dəp uningoɣa yalwuratti. Uni tutⱪanlarning һəmmisi saⱪaydi.

Hudaning əmri wə adəmlərning rəsim-ⱪaidiliri

7 1 Pərisiylər wə Yerusalemdin kəlgən birnəqqə katiplar uning aldioɣa yioɣildi. 2 Ular uning xagirtlirining bəziliri napak, yəni yumioɣan ⱪollar bilən nan yəwatⱪanliⱪini kərdi. 3 Qünki pərisiylər wə һəmmə yəһudiylar ⱪədimkilərning buyruⱪlirini tutup, ⱪollirini taza yumioɣuqə taam yeməydu. 4 Ular bazardin kəlgəndə əzini yumioɣuqə taam yeməydu wə piyalə bilən iwriⱪ wə mis ⱪaqilarni yuyux wə tola baxⱪa tutidioɣan rəsimliri bardur. 5 Pərisiylər wə katiplar uningdin soridiki: «Nemə üqün xagirtliring ⱪədimkilərning buyruⱪlirini tutmay, bəlki napak ⱪollar bilən nan yəydu?» 6 Əmma u ularoɣa eytti: «Əy riya ⱪiloɣuqilar, Yəxaya silərning tooɣranglarda yahxi pəyoɣəmbərlik ⱪildi, xundaⱪki,

‹ Bu ⱪowm ləwliri bilən manga һərmət ⱪilidu, lekin kəngli məndin yiraⱪtur.
7 Əmma əgitidioɣan təlimi adəmlərning buyruⱪliri boloɣaq,
ular manga biһudə ibadət ⱪilidu›

dəp pütülgən. 8 Hudaning əmrini taxlap adəmlərning buyruⱪlirini tutisilər». 9 Yənə u ularoɣa eytti: «Dərwəⱪə, əz buyruⱪlirimizni tutimiz dəp, Hudaning əmrini inawətsiz ⱪilisilər. 10 Qünki Musa eytti: ‹ Atangoɣa wə anangoɣa һərmət ⱪiloɣin wə kimki atioɣa yaki anioɣa dəxnəm bərsə, əlməklik bilən əlsun›. 11 Lekin silər eytisilər: Bir kixi əz atisioɣa yaki anisioɣa: ‹ Sən məndin alidioɣan yardəm əzi ⱪurban, yəni һədiyə boldi› desə, 12 uni atisioɣa yaki anisioɣa yənə bir nemə ⱪiloɣili ⱪoymaysilər. 13 Əzünglar tohtatⱪan buyruⱪliringlar bilən Hudaning səzini inawətsiz ⱪilisilər. Buningoɣa ohxax tola nərsilər ⱪilisilər».

Adəmni nemə napak ḳilidu

14 U həlḳni yənə ḳiqḳirip ularoɣa eytti: «Ḥəmmənglar məndin anglap
qüxininglar: 15 Insanning sirtidin iqigə kirip uni napak ḳilidioɣan nərsə
yoḳtur, lekin insandin qiḳḳan nərsə əzi uni napak ḳilidu. 16 Anglioɣili ḳuliḳi
barlar anglisun». 17 U həlḳtin ketip əygə kirgəndə, xagirtliri təmsil tooɣrisida
uningdin soridi. 18 U ularoɣa eytti: «Silər ḥəm undaḳ pəmsizmu? Uḳmamsilərki,
adəmgə sirtidin kirgən ḥeq nərsə uni napak ḳilalmaydu? 19 Qünki bu kəngligə
kirməy, ḳorsaḳḳa berip əz yoli bilən qiḳip ketidu». U xuni eytip, ḥəmmə
taamni pak ikənlikini bildürdi. 20 U yənə eytti: «Adəmning əzidin qiḳḳan
nərsə adəmni napak ḳilidu. 21 Qünki iqidin, yəni adəmlərning kəngülliridin
yaman pikirlər, buzuḳluḳ, ooɣrilik, ḳatillik, 22 zina, təməhorluḳ, yamanlik,
ḥiylə, xəḥwətpərəslik, ḥəsət, dəxnəm, təkəbburluḳ wə jaḥillik qiḳidu. 23 Bu
yaman nərsilərning ḥəmmisi iqidin qiḳip, adəmni napak ḳilidu».

Yəḥudiy emәs bir hotunning etiḳadi

24 U ḳopup andin qiḳip, Tir wə Sidonning yərlirigə bardi. U bir əygə kirip,
ḥeqkim bilmisun dəp, halidi əmma yoxurulalmidi. 25 Qünki uning ḳizi napak
roḥtin tutuloɣan bir hotun uning tooɣrisidiki həwərni anglap, dərḥal kelip
kirip uning ayaoɣlirioɣa yiḳildi. 26 U hotun yunaniy bolup süriyilik fənikiyəlik
jinsidin idi. U yaman roḥni ḳizidin qiḳirixni uningdin tilidi. 27 Əysa uningoɣa
eytti: «Awwal balilar toysun. Balilarning nenini elip, itlaroɣa taxlimaḳ yahxi
əməs». 28 Əmma hotun jawab berip uningoɣa eytti: «Xundaḳ, əy Hudawəndə,
əmma itlar ḥəm jozining tegidə balilardin axḳan uwaḳlarni yəydu». 29 U
uningoɣa eytti: «Bu səz üqün baroɣin, yaman roḥ ḳizingdin qiḳti». 30 U əyigə
berip kərdiki, bala orunda yatidu wə yaman roḥ qiḳip kətkənidi.

Tili eoɣir bir gasning xipa tepixi

31 U yənə Tirning yərliridin qiḳip, Sidondin ətüp Dekapolis yurtining
otturisidin mengip, Galiliyəning dengizioɣa kəldi. 32 Ular uning aldioɣa tili
eoɣir bir gasni elip kelip, uning üstigə ḳolini ḳoyuxḳa uningoɣa yalwurdi.
33 U uni həlḳning arisidin bir tərəpkə elip, əz barmaḳlirini uning ḳulaḳlirioɣa
tiḳip, tükürüp, uning tilini tutup, 34 asman təripigə ḳarap aḥ tartip uningoɣa:
«Əffata», yəni «Eqiloɣin» dəp eytti. 35 Dərḥal uning ḳulaḳliri eqildi wə tilining
baoɣlaḳliḳi yexildi wə u oquḳ səzlidi. 36 Əysa: «Ḥeqkimgə eytmanglar» dəp
ularoɣa buyrudi. Lekin ḥərḳanqə ularoɣa buyrusa, ular oxuḳraḳ həwərni
yayoɣili turatti. 37 Ular intayin ḥəyran ḳelip eytixti: «U ḥər nərsini yahxi ḳildi,
gaslarni anglaydioɣan wə gaqilarni səzləydioɣan ḳildi.

Əysa Məsiḩ tət ming kixini toyduridu

8 [1] Xu künlərdə yənə tola həlq yioɣiloɣanda ularning yegili ḩeq nərsisi
bolmioɣaq, Əysa əz xagirtlirini ḳiqḳirip ularoɣa eytti: [2] «Həlḳḳə mening
rəḩmim kəldi, qünki ular mən bilən turoɣili əmdi üq kün boldi wə ularning
yegili ḩeq nərsisi yoḳtur. [3] Ularni əz əylirigə aq yandursam, ular yolda üzülüp
ketidu. Ularning bəzisi yiraḳtin kəlgən ikən». [4] Uning xagirtliri uningoɣa
jawab bərdiki: «Bu qəl yərdə bularni toyduroɣili kixi ḳəyərdin nan tapalaydu?»
[5] U ulardin soridiki: «Nəqqə neninglar bar?» Ular: «Yəttə» deyixti. [6] U həlḳni
yərdə olturoɣili buyrudi wə yəttə nanni elip, xükür eytip oxtup, aldioɣa ḳoyoɣili
xagirtlirioɣa bərdi wə ular həlḳning aldida ḳoydi. [7] Ularning birnəqqə uxxaḳ
beliḳliri bar idi wə u dua ḳilip, xularni həlḳning aldioɣa ḳoyoɣili buyrudi. [8] Ular
yəp toydi wə axḳan parqilardin yəttə sewət yioɣiwaldi. [9] Ular tət mingqə kixi
idi. Andin keyin u ularni yandurup, [10] dərḩal xagirtliri bilən kemigə kirip,
Dalmanuta tərəplirigə bardi.

Pərisiylər bir alamət tiləydu

[11] Pərisiylər qiḳip kelip, muzakirə ḳiloɣili baxlap, uni sinap asmandin bir
alamət uningdin tilidi. [12] U əz roḩida aḩ tartip eytti: «Bu nəsil nemixḳa alamət
izdəydu? Bərḩəḳ, silərgə eytimən: Bu nəsilgə ḩeqbir alamət berilməydu». [13] U
ularni ḳoyup, yənə kemigə kirip u bir kanarioɣa bardi.

Pərisiylərning hemirturuqi

[14] Ular nan elixni untuoɣanidi wə kemidə bir nandin baxḳa ularning
ḩeq nərsisi yoḳ idi. [15] U ularoɣa buyrup eytti: «Agaḩ bolup, pərisiylərning
hemirturuqidin wə Ḩirodəsning hemirturuqidin eḩtiyat ḳilinglar». [16] Ular
«Nenimiz yoḳ» dəp bir-biri bilən səzləxti. [17] Əysa buni bilip, ularoɣa
eytti: «Nemixḳa: ‹ Nenimiz yoḳ› dəp səzlixisilər? Tehi bilməysilərmu
yaki uḳmaysilərmu? Kəngülliringlar undaḳ ḳelinmu? [18] Kəzliringlar bar,
kərməmsilər? Ḳulaḳliringlar bar, anglimamsilər? Yad ḳilmaysilərmu? [19] Bəx
nanni bəx ming kixigə oxtuoɣinimda axḳan parqilardin nəqqə sewət toldurup
yioɣiwaldinglar?» Ular uningoɣa: «On ikki» dəp eytixti. [20] «Yəttə nanni tət
ming kixigə oxtuoɣinimda parqilardin nəqqə sewət toldurup yioɣiwaldinglar?»
Ular: «Yəttə» dəp eytixti. [21] U ularoɣa eytti: «Tehi uḳmaysilərmu?»

Bəytsaydadiki bir korning xipa tepixi

[22] Ular Bəytsaydaoƣa kəldi wə kixilər bir korni uning aldioƣa elip kelip, uningoƣa: «Ķol təgküzüp ķoyoƣin» dəp uningdin tilidi. [23] U korning ķolidin tutup uni kənttin taxķiri qiķirip, kəzlirigə tükürüp, əz ķollirini uning üstigə ķoyup: «Bir nərsə kərisənmu?» dəp uningdin soridi. [24] U ķarap: «Adəmlərni dərəhtək pərķ etip, ularning mangoƣinini kərimən» dəp eytti. [25] Andin keyin u yənə ķollirini uning kəzigə ķoydi. U tikilip ķarap saķiyip, ħər nərsini roxən kərdi. [26] U uni əyigə əwətip: «Kəntkə kirmigin» dəp eytti.

Petrusning Əysa Məsiħ tooƣrisidiki guwaħliķi

[27] Əysa xagirtliri bilən Ķəysəriyə Filippi kəntlirigə qiķti wə yolda əz xagirtliridin sorap eytti: «Adəmlər meni kim dəydu?» [28] Ular uningoƣa səz ķilip eytti: «Ular qəmüldürgüqi Yuħanna wə bəzisi Eliyas wə bəzisi pəyoƣəmbərlərning biridur dəydu». [29] U ularning əzidin sorap eytti: «Əmma silər bolsanglar meni kim dəysilər?» Petrus: «Sən Məsiħtursən» dəp jawab bərdi. [30] U buning tooƣrisidin ħeqkimgə xuni eytmasliķķa qing əmr ķildi.

Əysa Məsiħning ölüp tirilidioƣanliķini aldin eytixi

[31] U Ibn al-Insanning tola zəhmət tartip, aķsaķallardin wə bax kaħinlardin wə katiplardin rət ķilinip əltürülüp, üq kündin keyin ķopmiķi kerək bolidioƣinini ularoƣa ukturoƣili baxlidi. [32] U xuni axkara səz bilən eytti. Buning bilən Petrus uni əzigə elip uni əyibligili turdi. [33] U ərülüp xagirtlirioƣa ķarap, Petrusni əyibləp eytti: «Əy xəytan, məndin kətkin, qünki Hudaningkini kəzliməy, adəmningkini kəzləysən». [34] U həlk bilən xagirtlirini ķiqķirip ularoƣa eytti: «Kimki kəynimdin əgəxkili halisa, əzidin waz keqip, krestini kətürüp manga əgəxsun. [35] Qünki ħərkim əz jenini ķutķuzoƣili halisa, uni yittüridu wə ħərkim mən üqün wə Injil üqün əz jenini yittürsə, uni ķutķuzidu. [36] Qünki insan barqə dunyaoƣa igə bolup, əz jenini yittürsə, nemə mənpəət bolidu? [37] Ya insan əz jeni üqün nemini tələp berələydu? [38] Qünki ħərkim bu buzuķ wə yaman nəsildə məndin wə mening səzlirimdin uyatsa, Ibn al-Insan ħəm əz Atisining xan-xəripidə muķəddəs pərixtilər bilən kəlgəndə uningdin uyatidu».

Taoɣda Eliyas wə Musaning Əysa Məsiḥ bilən kərünüxi

9 [1] Uularoɣa eytti: «Bərḥək, silərgə eytimən: Munda turoɣanlarning
bəziliri Hudaning padixaḥliḳi ḳudrət bilən kəlginini kərmigüqə ələmni
tetimaydu». [2] Altə kündin keyin Əysa Petrusni wə Yaḳubni wə Yuḥannani əzi
bilən elip, ularni tənḥa bir egiz taoɣḳa elip qiḳti. Ularning aldida uning qirayi
əzgərdi. [3] Libasi yər yüzidiki ḥeqbir aḳartḳuqi aḳartalmioɣudək parḳirap
naḥayiti aḳ boldi. [4] Eliyas bilən Musa ularoɣa kəründi. Ular Əysa bilən
səzlixiwatkanidi. [5] Petrus səz baxlap Əysaoɣa eytti: «Əy ustaz, bizning munda
turuximiz yahxidur. Üq sayiwən yasayli, biri sanga wə biri Musaoɣa wə biri
Eliyaska» dəp, [6] əzi nemə deyixini bilmidi, qünki ular tola ḳorḳup kətkənidi.
[7] U qaoɣda bir bulut kelip ularoɣa sayə ḳildi wə buluttin bir awaz qiḳip eyttiki:
«Mening amraḳ Ooɣlum budur, uni anglanglar». [8] Wə mana, ular əz qərisigə
ḳarap ularning əzi bilən yaloɣuz Əysadin baxḳa ḥeqkimni kərmidi.
[9] Ular taoɣdin qüxkinidə u ularoɣa: «Ibn al-Insan ələüklər arisidin ḳopmioɣuqə
kərgininglarni ḥeqkimgə eytmanglar» dəp buyrudi. [10] Ular u səzni kəngüldə
saḳlap əz arilirida: «Ələüklər arisidin ḳopmaḳning mənisi nemə?» dəp sorixatti.
[11] Ular uningdin sorap eytixti: «Nemə üqün katiplar: ‹ Awwal Eliyasning
kəlmiki kerəktur› dəydu?» [12] U jawab berip ularoɣa eytti: «Dərwəḳə Eliyas
awwal kelip, ḥərnemini jaylaydu, əmma undaḳ bolsa, Ibn al-Insan tooɣrisida
‹ Tola zəhmət tartip har ḳilinidu› dəp pütülgini ḳandaḳ bolidu? [13] Lekin
silərgə eytimənki, Eliyas ḥəm kəldi. Əmma uning tooɣrisida pütülgəndək ular
ḥərnemə halisa, uningoɣa ḳildi».

Jin qaplaxḳan balining saḳaytilixi

[14] Ular xagirtlaroɣa kəlgəndə kərdiki, ularning qərisidə tola həlḳ yioɣiloɣanidi
wə katiplar ular bilən muzakirilixiwatḳanidi. [15] Ḥəmmə həlḳ uni kərginidə
ḥəyran ḳelip yügürüp kelip, uningoɣa salam ḳildi [16] U ulardin soridiki: «Ular
bilən nemə bəs-munazirə ḳilisilər?» [17] Həlḳtin biri uningoɣa jawab berip
eyttiki: «Əy ustaz, gaqa roḥtin tutuloɣan ooɣlumni sanga elip kəldim. [18] U
ḥərḳəyərdə uni tutsa, uni yiḳitidu, uning aoɣzidin kəpük kelidu wə qixlirini
oɣuqurlitidu wə bədini suslixip ketidu. Mən xagirtliringoɣa: ‹ Uni qiḳiringlar›
dedim, əmma ular buni ḳilalmidi». [19] U jawab berip ularoɣa eytti: «Əy imansiz
nəsil, ḳaqanoɣiqə silər bilən bolay? Ḳaqanoɣiqə silərgə səwr-taḳət ḳilay? Uni
mening aldimoɣa elip kelinglar».
[20] Ular uni uningoɣa elip kəldi. Roḥ uni kərgəndə dərḥal uni təwrətti wə u
yərgə yiḳilip yumilandi wə aoɣzidin kəpük kəldi. [21] U uning atisidin: «Xundaḳ
boloɣinioɣa ḳanqə waḳit boldi?» dəp soridi. U eytti: «Kiqiklikidin beri. [22] Roḥ

uni yoқatmaқ üqün pat-pat ḫəm otқa, ḫəm suoɣa taxlidi. Lekin bir nemə қilalisang, bizgə rəḫim қilip yardəm қiloɣin». 23 Əmma Əysa uningoɣa eytti: «Қilalisang dəysən! Ixəngəngə ḫər nərsə mümkindur». 24 Dərḫal balining atisi қiqқirip eytti: «Ixinimən, etiқadsizliқimoɣa yardəm bərgin!» 25 Əysa həlқning yügürüp kəlginini kərüp, napak roḫқa tənbiḫ berip uningoɣa eytti: «Əy gas wə gaqa roḫ, mən sanga əmr қilimən: Uningdin qiққin wə yənə uningoɣa kirmigin». 26 U warқirap uni қattiқ təwritip qiқti wə bala əlüktək boldi. Xundaқki, toliliri: «U əldi» dəp eytixti. 27 Əmma Əysa uning қolini tutup uni қopurdi wə u қopti. 28 U əygə kirip, xagirtliri bilən yaloɣuz қaloɣanda ular: «Biz nemə üqün uni qiқiralmiduқ?» 29 U ularoɣa eytti: «Bu jins dua wə rozidin baxқa nərsə bilən qiқirilmaydu».

Əysa Məsiḫ yənə əlüp tirilixi tooɣrisida səzləydu

30 Ular andin qiқip, Galiliyədin ətti, əmma u birkimning buni bilip қelixini halimidi. 31 Qünki xagirtlirioɣa təlim berip, ularoɣa eytiwatattiki: «Ibn al-Insan adəmlərning қollirioɣa tapxurulidu wə ular uni əltüridu wə u əltürülüp üq kündin keyin қopidu». 32 Lekin ular bu səzni uқmidi wə uningdin sorioɣili қorқti.

Kim uluoɣraқ?

33 Ular Kapərnaḫumoɣa kəldi wə əygə kirgəndə u: «Yolda nemə tooɣrisida səzləxtinglar?» dəp ulardin soridi. 34 Əmma ular xük turdi, qünki ular yolda: «Қaysimiz uluoɣraқtur» dəp səz talixiwatқanidi . 35 U olturup on ikkilərni қiqқirip, ularoɣa eytti: «Kimki birinqi boloɣili halisa, ḫəmmilərning ahirқisi wə ḫəmmisining hizmətkari bolsun». 36 U kiqik bir balini elip ularning otturisida turoɣuzup, uni қuqiқioɣa elip ularoɣa eytti: 37 «Ḫərkim xundaқ kiqik balilardin birini mening ismimda қobul қilsa, meni қobul қilidu wə ḫərkim meni қobul қilsa, meni əməs, bəlki meni əwətkənni қobul қilidu».

Kimki bizgə қarxi bolmisa, biz biləndur

38 Yuḫanna uningoɣa eytti: «Əy ustaz, bizgə əgəxmigən bir kixining sening isming bilən yaman roḫlarni qiқaroɣinini kərduқ wə bizgə əgəxmigini üqün uni tostuқ». 39 Əmma Əysa eytti: «Uni tosmanglar, qünki ḫeqkim mening ismim bilən қudrətlik əməl қilip, dərḫal mening üstümdin yaman səzliyəlməydu. 40 Qünki kimki bizgə zit bolmisa, biz biləndur. 41 Xundaқla ḫərkim silərgə Məsiḫningki boloɣininglar üqün mening ismimda bir piyalə su iqürsə, bərḫəқ, silərgə eytimən: Əz inamini yittürməydu.

Tooŋra yoldin taydurux tooŋrisida

42 Kimki manga ixəngən xu kiqiklərdin birini taydursa, uning boynioŋa
bir tügmən texi esilip dengizoŋa taxlansa, uningoŋa yahxirak bolatti. 43 Əgər
koluŋ seni taydursa, uni kəskin. Qolak bolup ħayatlikka kirixing ikki kolluk
bolup dozahtiki əqməydigən otka ketixingdin əwzəldur. 44 Anda ularning
kurti əlməydu wə ot əqməydu. 45 Əgər putung seni taydursa, uni kəskin. Tokur
bolup ħayatlikka kirixing ikki putluk bolup dozahka selinixingdin əwzəldur.
46 Anda ularning kurti əlməydu wə ot əqməydu. 47 Əgər kəzüng seni taydursa,
uni oyup taxlioŋin. Bir kəzlük bolup Hudaning padixaħlikioŋa kirixing ikki
kəzlük bolup dozahka selinixingdin əwzəldur. 48 Anda ularning kurti əlməydu
wə ot əqməydu. 49 Qünki ħərkim ot bilən tuzlanidu. 50 Tuz yahxidur. Lekin tuz
əz tetikini yittürsə, uni nemə bilən onglaysilər? Əzünglarda tuzunglar bolsun
wə aranglarda tinqlik saklanglar.

Nikaħlik turmux wə talak kilix tooŋrisida

10 1 U kopup andin ketip, Yəħudiyəning yərlirigə wə Iordanning u təripigə
kəldi. Yənə uning aldioŋa tola həlk yioŋildi wə u əz aditidək yənə ularoŋa
təlim bərdi. 2 Pərisiylər uning aldioŋa kelip, uni sinap uningdin soridiki:
«Bir kixigə əz hotunini talak kilix jayizmu?» 3 U jawab berip ularoŋa eytti:
«Musa silərgə nemə buyrudi?» 4 Ular eytixti: «Musa talak heti pütüp talak
kiloŋili ijazət bərdi. 5 Əmma Əysa ularoŋa eytti: «Silərning kəngülliringlarning
kattikliki üqün silərgə xu əmrni pütkən. 6 Lekin dəsləptin tartip yaritiloŋan
wakıtida Huda ularni ər wə hotun yaratti. 7 Uning üqün adəm ata bilən
anisini koyup, əz hotuni bilən bir bolsun 8 wə ikkilisi bir bədən bolsun. Andin
keyin ular ikki əməs, lekin bir bədəndur. 9 Əmdi Hudaning koxkinini insan
ayrimisun».
10 Əydə xagirtliri yənə buning tooŋrisida uningdin soridi. 11 U ularoŋa eytti:
«Ħərkim əz hotunini talak kilip baxkisini alsa, uningoŋa zina kilidu. 12 Əgər
hotun əz eridin üzülüxüp baxkisioŋa təgsə, u ħəm zina kilidu».

Balilarning Əysa Məsiħ aldioŋa kəltürülüxi

13 Ularoŋa kol təgküzgəy dəp, ular uning aldioŋa kiqik balilarni elip kəldi.
Lekin xagirtlar balilarni elip kəlgənlərni əyiblidi. 14 Əysa buni kərgəndə narazi
bolup ularoŋa eytti: «Kiqik balilarni manga kəlgili koyup, ularni tosmanglar,
qünki Hudaning padixaħliki xundaklarningkidur. 15 Bərħək, silərgə eytimən:

Ḥərkim Hudaning padixaḥliḳini bir kiḳik balidək ḳobul ḳilmisa, əsla uningoƣa kirməydu». [16] U ularni əz ḳuḳiḳioƣa elip, ḳollirini ularning üstigə ḳoyup, ularni mubarəklidi.

Əysa Məsiḥ wə bay yigit

[17] U yoloƣa qiḳḳanda bir kixi yügürüp kelip, uningoƣa tiz püküp: «Əy yahxi ustaz, əbədiy ḥayatliḳḳa waris bolmaḳ üqün nemə ḳilay?» dəp uningdin soridi. [18] Əysa uningoƣa eytti: «Nemə üqün meni yahxi dəysən? Yeganə Hudadin baxḳa ḥeqkim yahxi əməs. [19] Əmrlərni bilisən: Ḳatil ḳilmioƣin, zina ḳilmioƣin, ooƣrilik ḳilmioƣin, yaloƣan guwaḥlik bərmigin, bir kimərsining ḥəḳḳini yemigin, atangoƣa wə anangoƣa ḥərmət ḳiloƣin». [20] Əmma u uningoƣa eytti: «Əy ustaz, buning ḥəmmisini yaxliḳimdin tartip saḳlidim». [21] Əysa uningoƣa ḳarap uni dost tutup, uningoƣa eytti: «Sanga bir nərsə kəmdur. Berip, ḥəmmə baringni setip peḳirlaroƣa bərgin wə asmanda həzinəng bolidu wə kelip manga əgəxkin». [22] Əmma u bu səz üqün domsiyip, oƣəmkin bolup aldidin kətti, qünki uning tola meli bar idi.
[23] Əysa əz qərisigə ḳarap xagirtlirioƣa eytti: «Dələtmənlərning Hudaning padixaḥliḳioƣa kirixi ḳandaḳ müxküldur». [24] Xagirtlar uning səzigə ḥəyran ḳaldi. Əysa yənə səz ḳilip ularoƣa eytti: «Əy balilar, Hudaning padixaḥliḳioƣa kirix ḳandaḳ müxküldur. [25] Bir bayning Hudaning padixaḥliḳioƣa kirixidin bir təgining yingnə təxükidin ətüxi ongayraḳtur». [26] Əmma ular naḥayiti ḥəyran ḳelip, bir-birigə deyixti: «Undaḳ bolsa, kim nijat tapalaydu?» [27] Əysa ularoƣa ḳarap eytti: «Adəmlərgə mümkin bolmaydioƣan ix, lekin Hudaoƣa əməs, qünki Hudaoƣa ḥər nərsə mümkindur».

Əysa Məsiḥkə əgixix üqün ata ḳilinoƣan inam

[28] Petrus səz baxlap uningoƣa eytti: «Mana biz ḥər nərsini ḳoyup, sanga əgəxtuḳ». [29] Əysa eytti: «Bərḥəḳ, silərgə eytimən: Mən üqün wə Injil üqün əyni ya buradərlərni ya ḥəmxirilərni ya anini ya atini ya balilarni yaki ekin yərlərni ḳoyup, [30] əmdi xu zamanda ḳooƣlanmaḳlik waḳitlirida əylərni wə buradərlərni wə ḥəmxirilərni wə anilarni wə balilarni wə ekin yərlərni yüz ḥəssiqə wə kelidioƣan aləmdə əbədiy ḥayatni tapmaydioƣan ḥeqkim yoḳtur. [31] Lekin tola awwalḳilar ahirḳilar wə ahirḳilar awwalḳilar bolidu».

Əysa Məsiḥning üqinqi ḳetim əlüp tirilixini aldin eytixi

[32] Ular Yerusalemoƣa qiḳḳili yolda ketip baroƣanda Əysa ularning aldida ketiwatatti. Xagirtlar ḥəyran idi wə kəynidin əgəxkənlər ḳorḳup ketiwatatti.

U yənə on ikkilərni ķiqķirip, өzigə nemə wəķə bolidiƣinini ularƣa eytķili
baxlidi: 33 «Mana Yerusalemƣa qiķimiz wə Ibn al-Insan bax kaḥinlarƣa wə
katiplarƣa tapxurulidu. Ular uni өlümgə ḥөküm ķilip, taipilərgə tapxuridu.
34 Bular uni məshirə ķilip, uningƣa tüküridu wə ķamqilaydu wə uni өltüridu.
Əmma u üq kündin keyin ķopidu».

Yaķub bilən Yuḥannaning iltimasi

35 Zəbədiyning oƣulliri Yaķub bilən Yuḥanna uning aldiƣa kelip, uningƣa
eytixti: «Əy ustaz, halaymizki, səndin ḥərnemə tilisək, bizgə ķilip bərgəysən».
36 Əmma u ularƣa eytti: «Silərgə nemə ķilip beriximni halaysilər?» 37 Ular
uningƣa eytixti: «Sening xan-xəripingdə birimiz ong yeningda wə birimiz
sol yeningda olturuxni bizgə bərgin». 38 Əysa ularƣa: «Tiligininglarni
bilməysilər. Mən iqidiƣan piyalini iqələmsilər wə mən alidiƣan qөmüldürüx
bilən qөmüldürülələmsilər?» dəp eytti. 39 Ular uningƣa eytixti: «Ķilalaymiz».
Əmma Əysa ularƣa eytti: «Mən iqidiƣan piyalini iqisilər wə mən alidiƣan
qөmüldürüx bilən qөmüldürülisilər. 40 Lekin ong yenimda wə sol yenimda
olturuxni bərgili ihtiyar məndə əməs. Əmma ķaysilarƣa tayin ķilinƣan bolsa,
xularƣa berilidu».
41 On xagirt buni angliƣanda Yaķub bilən Yuḥannadin hapa boldi. 42 Əysa
ularni өz aldiƣa ķiqķirip, ularƣa eytti: «Bilisilərki, taipilərning əmirliri dəp
atalƣanlar ularƣa qongluķ ķilidu wə uluƣliri ularning üstigə səltənət ķilidu.
43 Lekin silərning aranglarda undaķ əməs, bəlki kimki aranglarda qong bolƣili
halisa, hizmətkaringlar bolsun. 44 Kimki aranglarda birinqi bolƣili halisa,
ḥəmmisining ķuli bolsun. 45 Qünki Ibn al-Insan ḥəm өzigə hizmət ķildurmaķ
üqün əməs, bəlki hizmət ķilip, tolilar üqün өz jenini pida ķilƣili kəldi.

Kөzi kor Bartimeusning xipa tepixi

46 Ular Yerihooƣa kəldi. U өz xagirtliri wə tola həlķ bilən Yerihodin qiķķanda
Timeusning oƣli Bartimeus degən bir kor gaday yolning boyida olturatti. 47 U
uning nazarətlik Əysa ikənlikini anglap: «Əy Əysa ibn-Dawud, manga rəḥim
ķilƣin» dəp ķiqķarƣili baxlidi. 48 Tola kixi uni «Xük turƣin» dəp əyiblidi. Lekin
u: «Əy ibn-Dawud, manga rəḥim ķilƣin» dəp oxuķraķ ķiqķirdi. 49 Əysa tohtap:
«Uni ķiqķiringlar» dəp eytti. Ular korni ķiqķirip, uningƣa eytti: «Hatirjəm
bolup ķopķin! U seni ķiqķiridu». 50 U yepinqisini taxlap, ittik ķopup, Əysaning
aldiƣa kəldi. 51 Əysa səz ķilip uningƣa eytti: «Sanga nemə ķiliximni halaysən?»
Kor uningƣa eytti: «Əy Rabbuni, kөridiƣan bolsam idi». 52 Əysa uningƣa eytti:
«Barƣin, imaning seni saķaytti». U dərḥal kөridiƣan bolup, yolda uningƣa əgəxti.

Əysa Məsiḥ təhəygə minip Yerusalemoƣa kiridu

11 [1] Ular Yerusalemoƣa yeḳinlixip, Zəytun Teoƣining yenidiki Bəytpagə wə
Bəytanyaoƣa yeḳin kəlgəndə u əz xagirtliridin ikkini əwətip, [2] ularoƣa
eytti: «Ḳexinglardiki kəntkə beringlar wə u yərgə baroƣanda dərḥal ḥeq kixi
tehi minmigən bir baoƣlaḳlik təhəyni tapisilər. Uni yexip, elip kelinglar.
[3] Əgər biri silərgə: ‹ Nemixḳa buni ḳilisilər› desə, ‹ Hudawəndigə lazimdur.
Əmma pat bu yərgə yandurup əwətidu› dəp eytinglar». [4] Ular berip, yolning
yenidiki bir dərwazining sirtida baoƣlaḳlik təhəyni tepip, uni yəxti. [5] U yərdə
turoƣanlardin bəzisi ularoƣa eytti: «Təhəyni yexip nemə ḳilisilər?» [6] Ular Əysa
ularoƣa buyruoƣandək jawab bərgəndə, ular ularni yəxkili ḳoydi. [7] Ular təhəyni
Əysaning aldioƣa elip berip, əz libaslirini təhəyning üstigə saldi wə u uning
üstidə olturdi. [8] Tola kixi libaslirini yol üstigə yaydi wə baxḳilar ekin yərlərdin
xahlar kesip yoloƣa saldi. [9] Aldida mangoƣanlar wə kəynidin əgəxkənlər ḳiqḳirip
eytixatti: «Ḥəmdusana! Hudawəndining namida kelidioƣan mubarəktur!
[10] Atimiz Dawudning kelidioƣan padixaḥliḳi mubarəktur! Ḥəmdusana
ərxiəlada!» [11] U Yerusalemoƣa kelip, bəyt-muḳəddəskə kirip aylinip ḥər
nərsini kəzdin kəqürüp, kün kəq boloƣanda on ikkilər bilən Bəytanyaoƣa qiḳti.

Ənjür dərihining lənət ḳilinixi

[12] Ətisi Bəytanyadin qiḳḳanda aq ḳelip, [13] yiraḳtin yapriḳi bar bir ənjür
dərihini kərüp, uningda bir nərsə tapaymikin dəp, tüwigə bardi wə u yərgə
baroƣanda yapraḳtin baxḳa ḥeq nərsə tapmidi, qünki ənjür waḳti əməs idi. [14] U
dərəhkə səz ḳilip: «Mundin keyin əbədkiqə ḥeqkim səndin mewə yemisun»
dəp eytti. Uning xagirtliri buni anglidi.

Əysa Məsiḥning bəyt-muḳəddəsni tazilixi

[15] Ular Yerusalemoƣa kəldi wə u bəyt-muḳəddəskə kirip, bəyttə satḳuqi
wə aloƣuqilarni ḥaydəp qiḳaroƣili baxlap, sərraplarning jozilirini wə kəptər
satḳuqilarning kursilirini ərüwetip, [16] ḥeqkimni bəyt-muḳəddəstin bir
nərsini kətürüp ətkili ḳoymidi. [17] U təlim berip eytti: «‹ Mening əyüm ḥəmmə
taipilər üqün dua əyi dəp atilidu› dəp pütülgən əməsmu? Əmma silər uni
bulangqilarning oƣeri ḳildinglar».

[18] Bax kaḥinlar bilən katiplar buni anglap uni yoḳatḳili izdidi, lekin uningdin
ḳorḳti. Qünki həlḳning ḥəmmisi uning təlimigə ḥəyran idi. [19] Ahxam boloƣanda
u xəḥərning sirtioƣa qiḳti.

Ḳurup kətkən ənjür dərihi

20 Əmma ətigəndə ətüp ketip baroɣanda, ular ənjür dərihi yiltizidin tartip ḳurup
kətkinini kərdi. 21 Petrus boloɣan wəḳəni yad ḳilip, uningoɣa eytti: «Əy ustaz,
mana sən lənət ḳiloɣan ənjür dərihi ḳurup ketiptu». 22 Əysa jawab berip ularoɣa
eytti: «Hudaoɣa imaninglar bolsun. 23 Bərḥək, silərgə eytimən: Ḥərkim xu taoɣḳa: ‹
Kəqürülüp, dengizoɣa taxlanoɣin› desə wə əz kənglidə xək kəltürməy eytḳinining
bolidioɣinioɣa ixənsə, uningoɣa xundaḳ bolidu. 24 Uning üqün silərgə eytimən: Dua
ḳiloɣininglarda ḥərnemə tilisənglar: ‹ Taptim› dəp ixininglar wə silərgə bolidu.
25 Dua ḳilip turoɣininglarda bir kixidin kəngül aoɣriḳinglar bolsa, kəqürünglar. Xu
qaoɣda asmanlardiki Atanglar ḥəm silərgə hataliringlarni kəqüridu. 26 Lekin silər
kəqürmisənglar, asmanlardiki Atam ḥəm silərning hataliringlarni kəqürməydu.

Əysa Məsiḥning ḥoḳuḳining sürüxtürülüxi

27 Ular yənə Yerusalemoɣa kəldi. U əzi bəyt-muḳəddəstə aylinip yürginidə
bax kaḥinlar wə katiplar wə aḳsaḳallar uning aldioɣa kelip, 28 uningoɣa eytti:
«Nemə ḳudrət bilən xuni ḳilisən yaki xuni ḳiloɣili sanga kim ḳudrət bərdi?»
29 Əysa jawab berip ularoɣa eytti: «Mən ḥəm silərdin bir səz soray, manga
jawab beringlar wə mən xuni nemə ḳudrət bilən ḳiloɣinimni silərgə eytay.
30 Yuḥannaning qəmüldürüxi asmandin idimu yaki adəmlərdinmu? Manga
jawab beringlar». 31 Ular əz arisida məsliḥət ḳilixip eytixti: «Əgər asmandin
desək, bizgə: ‹ Undaḳ bolsa, nemixḳa uningoɣa ixənmidinglar› dəydu. 32 Lekin
əgər adəmlərdin desək bolmaydu» dəp ḳowmdin ḳorḳti, qünki ḥəmmisi
Yuḥannani bir ḥək pəyoɣəmbər dəp biləttı. 33 Ular jawab berip Əysaoɣa eytti:
«Bilməymiz». Əysa ularoɣa eytti: «Undaḳta, mən ḥəm nemə ḳudrət bilən xuni
ḳiloɣinimni silərgə eytmaymən».

Üzümzarliḳ wə yaman baoɣwənlər tooɣrisidiki təmsil

12 1 U ularoɣa təmsillər bilən səz ḳiloɣili baxlidi: «Bir adəm bir üzümzarliḳ selip,
qərisini qitlap, bir xirnə kəlqiki kolap, bir munar yasap, uni baoɣwənlərgə
tapxurup, baxḳa yurtḳa səpər ḳildi. 2 Waḳit boloɣanda baoɣwənlərdin
üzümzarliḳning mewisidin aloɣili baoɣwənlərning aldioɣa bir ḳul əwətti. 3 Ular
uni tutup uningoɣa tayaḳ urup, ḳuruḳ yandurdi. 4 U ularoɣa yənə baxḳa bir ḳulni
əwətti. Ular uni urup bexini yerip, ḥaḳarət ḳildi. 5 U yənə baxḳisini əwətti, əmma
ular uni əltürdi. Ular tola baxḳilarni xundaḳ ḳilip bəzisigə tayaḳ urup, bəzisini
əltürdi. 6 Uning amraḳ bir ooɣli ḥəm bar idi. ‹ Ular ooɣlumoɣa yüz-hatirə ḳiloɣay›

dəp u ahir ularoŋa uni əwətti. [7] Lekin baoŋwənlər əz arilirida: ‹ Bu waristur. Kelinglar uni əltürəyli wə miras bizningki bolidu› dəp eytixti. [8] Xundaķ ķilip ular uni tutup əltürüp, üzümzarliķtin taxķiri taxlidi. [9] Əmdi üzümzarliķning igisi nemə ķilidu? U kelip, baoŋwənlərni yoķitip, üzümzarliķni baxķilaroŋa tapxuridu. [10] ‹ Tamqilar rət ķiloŋan tax əzi burjək texi boldi.
[11] Hudawəndə təripidin xundaķ boldi wə kəzlirimizdə ajayiptur› dəp pütülgənni ḥeq oķumidinglarmu?»
[12] Ular uni tutķili izdidi, lekin həlķtin ķorķti, qünki bu təmsilni ularning əz tooŋrisida eytķinini uķti. Xunga ular uni ķoyup kətti.

Ķəysərgə baj berix tooŋrisida bir soal

[13] Ular uni səz bilən tutķili pərisiylərdin wə ḥirodəsiylərdin birnəqqisini uning aldioŋa əwətti. [14] Ular kelip, uningoŋa eytt: «Əy ustaz, sening sadiķ bolup, ḥeqkimdin pərwa ķilmioŋiningni bilimiz, qünki adəmlərgə yüz-hatirə ķilmay, bəlki Hudaning yolini rastliķ bilən əgitisən. Ķəysərgə baj bərmək jayizmu, əməsmu? Berəylimu yaki bərməylimu?» [15] U ularning riyasini bilip ularoŋa eytti: «Nemixķa meni sinaysilər? Manga bir dinar elip kelinglar, kərüp baķay». [16] Ular elip kəlgəndə u ularoŋa eytti: «Bu sürət wə hət kimningkidur? Ular uningoŋa eytixti: «Ķəysərningki». [17] Əysa ularoŋa eytti: «Ķəysərningkini ķəysərgə wə Hudaningkini Hudaoŋa beringlar». Ular uningoŋa əjəbləndi.

Saduķiylar əlümdin tirilip ķopux tooŋrisida soal soraydu

[18] Əlümdin tirilip ķopux yoķ degən saduķiylar kelip, uningdin sorap eytixti:
[19] «Əy ustaz, Musa bizgə pütkənki, əgər bir kixining buradiri əlüp hotunini tul ķoysa wə balisi bolmisa, hotunini buradiri elip, əz buradirigə nəsil ķopursun.
[20] Yəttə buradər bar idi wə awwalķisi hotun elip, uruķ-əwlad ķoymay əldi.
[21] Uni ikkinqisi elip, uruķ-əwlad ķoymay əldi wə üqinqisi ḥəm xundaķ ķildi.
[22] Yəttisining ḥeqbiri uruķ-əwlad ķoymidi. Ḥəmmisidin keyin hotun ḥəm əldi.
[23] Ķiyamættə ularning ķaysisining hotuni bolidu? Qünki yəttilisi uni hotunluķķa aloŋanidi». [24] Əysa ularoŋa eytti: «Muķəddəs yazmilarni wə Hudaning ķudritini bilmigəq eziķip kətkən əməsmusilər? [25] Qünki ular əlüklər arisidin ķopķandin keyin hotun almaydu, ərgə tegməydu, lekin asmanlardiki pərixtilərdək bolidu. [26] Əmma əlgənlərning tirilip ķopurulmiķi tooŋrisidin bolsa Musaning kitabida tikən tooŋrisidiki bəlümidə Huda ķandaķ səz ķilip uningoŋa: ‹ Mən Ibraḥimning Təngrisi wə Isḥaķning Təngrisi wə Yaķubning Təngrisidurmən› dəp eytķinini oķumidinglarmu? [27] Huda əlüklərning Təngrisi əməs, bəlki tiriklərningkidur. Tola eziķipsilər».

Ḥəmmidin qong əmr

[28] Katiplardin biri ularning səz talaxḳinini anglap, uning ularoŋa yahxi jawab bərginini bilip kelip: «Ḳaysi əmr ḥəmmidin awwalḳidur» dəp uningdin soridi. [29] Əysa jawab bərdiki: «Awwalḳisi budur: ‹ Angliоŋin, əy Israil, Təngrimiz Hudawəndə yeganə Hudawəndidur. [30] Rəb Hudayingni pütün kənglüng wə pütün jening wə pütün əḳling wə pütün küqüng bilən dost tutḳin›. [31] Ikkinqisi budurki, ‹ Ḥəḳəmsayəngni əzüngdək dost tutḳin›. Bulardin qongraḳ əmr yoḳtur». [32] Katip uningoŋa eytti: «Əy ustaz, eytḳining ḥəḳiḳətən rast. Huda bir wə uningdin baxḳisi yoḳtur. [33] Uni ḥəmmə kəngüldin wə ḥəmmə pəmdin wə ḥəmmə jandin wə ḥəmmə küqtin dost tutmaḳ wə ḥəḳəmsayini əzidək dost tutmaḳ ḥəmmə kəydüridioŋan ḳurbanliḳlardin wə baxḳa ḳurbanliḳlardin əwzəldur». [34] Əysa uning əḳillik bilən jawab bərginini anglap, uningoŋa: «Hudaning padixaḥliḳidin yiraḳ əməssən» dəp eytti. Xuningdin keyin ḥeqkim uningdin yənə sorioŋili jürət ḳilmidi.

Məsiḥ kimning ooŋlidur?

[35] Əysa bəyt-muḳəddəstə təlim berip turoŋinida səz ḳilip eytti: «Katiplar Məsiḥni Dawudning ooŋli dəp ḳandaḳ deyələydu? [36] Dawud əzi Muḳəddəs Roḥ bilən eyttiki: ‹ Rəb mening Hudawəndəmgə eytti: Mən düxmənliringni ḳədəmgaḥing ḳiloŋuqə mening ong yenimda olturoŋin›.

[37] Dawud əzi uni Hudawəndə desə, u ḳandaḳ uning ooŋli bolidu?» Həlḳning kəpqilikliri huxluḳ bilən uning səzini anglayttii.

Əysa Məsiḥ riya ḳiloŋuqi katiplarni əyibləydu

[38] U əz təlimidə eytti: «Uzun tonlar kiyip yürüp, bazarlarda salam elip, [39] sinagoglarda awwalḳi orunlarni wə ziyapətlərdə tərdə olturuxni yahxi kərgən katiplardin eḥtiyat ḳilinglar. [40] Ular tul hotunlarning əylirini yəp, niḳablinip uzun dualar oḳuydu. Bular ḳattiḳraḳ ḥəküm tapidu».

Pekir tul hotunning ianisi

[41] Əysa həzinining utturida olturup həlḳning həzinigə pul saloŋinioŋa ḳariwatatti. Tola baylar jiḳ saldi. [42] Bir peḳir tul hotun kelip, ikki mis tiyin, yəni pulning təttin biri baḥasidiki pul saldi. [43] U əz xagirtlirini ḳiqḳirip ularoŋa eytti: «Bərḥəḳ, silərgə eytimən: Uxbu peḳir tul hotun həzinigə pul

salƣanlarning ḥəmmisidin oxuḳraḳ saldi. 44 Qünki ularning ḥəmmisi өz
ziyadilikidin saldi, lekin u өz yoḳluḳidin өzining barqə barini, tirikqilikining
ḥəmmisini saldi».

Ahirḳi zamanlardiki alamətlər

13 1 U өzi bəyt-muḳəddəstin qiḳḳanda xagirtlardin biri uningƣa eytti: «Əy
ustaz, mana ḳandaḳ taxlar wə imarətlər ikən!» 2 Əysa uningƣa eytti:
«Xu imarətlərni kөrisənmu? Tax üstidə tax yiḳilmay ḳalmaydu».
3 U өzi Zəytun Teƣida bəyt-muḳəddəsning utturida olturƣanda Petrus wə
Yaḳub wə Yuḥanna wə Andrəyas tənḥada uningdin soridiki: 4 «Bizgə eytip
bərgin, uxbu wəḳələr ḳaqan bolidu wə bu ḥəmmisining bəja kəltürülüxining
alamiti nemidur?» 5 Əysa sөz baxlap ularƣa eytti: «Agaḥ bolunglar, ḥeqkim
silərni azdurmisun.
6 Tola kixi mening namimda kelip: ‹ Mən udurmən› dəp tola kixini azduridu.
7 Əmma jəng xawḳunliri bilən jəng həwərlirini angliƣininglarda ḳorḳmanglar.
Buning boluxi kerəktur, lekin tehi ahiri əməs. 8 Qünki taipə taipigə wə
məmlikət məmlikətkə ḳarxi ḳopidu. Yərdin yərgə zilzililər bolup, aqarqiliḳlar
wəḳə bolidu. Tolƣaḳlarning baxlinixi xudur.
9 Əmma өzünglar agaḥ bolunglar. Ular silərni sotḳa tapxurup beridu.
Sinagoglarda ḳamqilinip, mən üqün waliylar bilən padixaḥlarning aldiƣa
ularƣa guwaḥliḳ bolmaḳ üqün elip berilisilər. 10 Awwal Injil ḥəmmə
taipilərgə jakarlinidu. 11 Ular silərni tutup bərgili elip barƣinida, nemə
eytidiƣininglarni ilgiridin əndixə ḳilmanglar. Lekin xu saəttə silərgə nemə
berilsə, xuni eytinglar, qünki sөz ḳilƣuqi silər əməs, bəlki Muḳəddəs Roḥtur.
12 Buradər buradərni wə ata balini өlümgə tutup beridu wə balilar ata-aniƣa
ḳarxi ḳopup ularni өltürgüzidu. 13 Mening ismim üqün ḥəmmisidin yaman
kөrülisilər. Lekin ahirƣiqə səwr ḳilip turƣuqi өzi ḳutulidu.
14 Əmma ‹Harabliḳning yirginqining› jayiz əməs yərdə turƣinini kөrgininglarda
— oḳuƣuqi xuni pəmlisun — u waḳit Yəḥudiyədikilər taƣlarƣa ḳaqsun.
15 Өgzidikilər qüxüp өyidin bir nərsə alƣili kirmisun. 16 Ekin yeridikilər өz
libasini alƣili yanmisun. 17 Əmma way u künlərdə ḥamilidar bolƣanlarƣa
wə emitidiƣanlarƣa! 18 Lekin dua ḳilinglarki, ḳeqixinglar ḳixta bolmisun.
19 Qünki Huda yaratḳan dunyaning dəslipidin muxu qaƣḳiqə wəḳə bolmiƣan
wə əsla bolmaydiƣan tənglik u künlərdə bolidu. 20 Əgər Hudawəndə u
künlərni ḳisḳartmisa idi, ḥeqbir adəm ḳutulmas idi. Lekin u өzi ihtiyar ḳilƣan
ilƣanƣanlar üqün u künlərni ḳisḳartḳan.

21 U waḳit biri silərgə: ‹ Mana Məsiḥ mundadur, mana andadur› desə, ixənmənglar.
22 Qünki sahta məsiḥlər wə sahta pəyoƣəmbərlər ḳopup, alamətlər wə məjizilər ḳilidu. Xuning bilən, mümkin bolsa, ular iloƣanoƣanlarni ḥəm azduridu. 23 Əmma silər agaḥ bolunglar. Mana ḥər nərsini ilgiridin silərgə həwər bərdim.
24 Əmma u künlərdə xu təngliktin keyin, aptap ḳarangoƣu bolidu wə ay өz yoruḳluḳini bərməydu. 25 Yultuzlar kəktin qüxidu wə asmanlardiki ḳuwwətlər təwrinidu. 26 U waḳit ular Ibn al-Insan tola ḳudrət wə xan-xərəp bilən bulutlarning üstidə keliwatḳanliḳini kəridu. 27 U waḳit u pərixtilirini əwətip, yərning bexidin asmanning bexioƣiqə tət tərəptin өz iloƣanoƣanlirini yioƣidu.
28 Əmdi ənjür dərihidin xu təmsilni өginiŋlar. Uning xahliri yumxap yapraḳ qiḳaroƣanda yazning yeḳin ikənlikini bilisilər. 29 Xundaḳ ḥəm silər buning ḥəmmisini kərgəndə, bu yeḳin bolup ixikning aldida turidu dəp bilinglar.
30 Bərḥaḳ, silərgə eytimən: Buning ḥəmmisi bolmioƣuqə bu nəsil өtməydu.
31 Asman wə yər yoḳilidu, lekin mening səzlirim ḥərgiz yoḳalmaydu. 32 Əmma u künni wə u saətni Atidin baxḳa, haḥi asmanlardiki pərixtilər bolsa, haḥi Ooƣul bolsa ḥeqkim bilməydu. 33 Agaḥ bolup oyoƣaḳ turunglar, qünki u waḳit ḳaqan bolidioƣinini bilməysilər.
34 Bir adəm səpər ḳilip өyini ḳoyup, өz ḳullirioƣa baxḳurux ḥoḳuḳini berip, ḥərbirigə өz ixini təyinləp, dərwaziwəngə oyoƣaḳ turoƣili buyruoƣandək,
35 silərgə buyruymənki, oyoƣaḳ turunglar. Өy hojisi ahxamdimu ya yerim keqidimu ya horaz qillioƣan waḳittimu ya tang atḳandimu kelidioƣinini bilməysilər. 36 Tuyuḳsiz kəlsə, silərni uhlaoƣliḳ tapmisun. 37 Silərgə eytḳinimni ḥəmmənglaroƣa eytimən: Oyoƣaḳ turunglar».

Əysa Məsiḥni өltürüx suyiḳəsti

14 1 Pasha wə Petir nan ḥeytigə ikki kün ḳaloƣanidi. Bax kaḥinlar wə katiplar uni ḥiylə bilən tutup өltürgili izdəytti. 2 Əmma ular: «Ḥeytta bolmisun. Bolmisa həlḳning arisida oƣəlwə boluxi mumkin» dəp eytixti.

Əysa Məsiḥning ḳimmət baḥaliḳ yaoƣ bilən yaoƣlinixi

3 U Bəytanyada bolup, pesə Simonning өyidə dastihanda olturoƣanda bir hotun bir aḳ ḳaxtexi xexidə ḳimmət baḥa huxbuy sap sumbul yeoƣini elip kelip, aḳ ḳaxtexi xexini sundurup, uning bexioƣa təkti. 4 Bəzilər hapa bolup: «Nemixḳa bu huxbuy yaoƣ israp boldi? 5 Qünki bu huxbuy yaoƣ üq yüz dinardin oxuḳraḳ puloƣa setilip peḳirlaroƣa berilsə bolatti» dəp eytixip, uningoƣa tapa ḳiloƣili turdi. 6 Lekin Əysa ularoƣa eytti: «Uni ḳoyunglar, nemixḳa uni oƣəmkin

ḳilisilər? U manga yahxi bir ix ḳildi. [7] Mana peḳirlar ḥəmixə silər biləndur wə ḳaqan halisinglar ularoɣa yahxilik ḳilalaysilər. Lekin mən ḥəmixə silər bilən əməsmən. [8] U əzi ḳolidin kelixiqə ḳildi wə ilgiridin bədinimni dəpnə ḳilinmaḳḳa yaoɣlidi. [9] Bərḥək, silərgə eytimənki, pütün dunyada nə yərdə bu Injil jakarlansa, uning xu ḳiloɣini ḥəm uning hatirisi üqün həwər berilidu».

Yəḥudaning Əysa Məsiḥkə satḳunluḳ ḳilixi

[10] On ikkilərning biri, yəni Ixḳariyot Yəḥuda uni ularoɣa tutup bərgili bax kaḥinlarning aldioɣa bardi. [11] Ular buni anglioɣanda hux bolup, uningoɣa kümüx bərgili wədə ḳilixti wə u uni ularoɣa tutup bərgili munasip pursət izdətti.

Pasha taamioɣa təyyarlik kərüx

[12] Petir nan ḥeytining awwalḳi küni ular Pasha ḳozisini ḳurbanlik ḳiloɣanda uning xagirtliri uningoɣa eytti: «Ḳəyərgə berip, sanga Pasha ḳozisini yegili təyyar ḳiliximizni halaysən?» [13] U xagirtliridin ikkisini əwətip, ularoɣa eytti: «Xəḥərgə kiringlar. U yərdə bir su kozisi kətürgən bir adəm silərgə uqraydu. Uningoɣa əgixinglar. [14] U kirgən əyning uluoɣioɣa eytinglar: ‹ Ustaz eytiduki, mən xagirtlirim bilən Pasha ḳozisini yəydioɣan meḥmanhana nə yərdidur?› [15] U əzi silərgə bisat seliḳlik təyyarlanoɣan qong bir balihana kərsitidu. Bizgə anda təyyarlik ḳilinglar». [16] Xagirtlar qiḳip xəḥərgə kirip, ḥəmmisi u ularoɣa eytḳandək tapip, Pasha ḳozisini təyyar ḳilixti.

Əysa Məsiḥ yənə ölüp tirilixini aldin eytidu

[17] Ahxam boloɣanda u on ikkilər bilən kəldi. [18] Ular dastihanda olturup yeginidə, Əysa eytti: «Bərḥək, silərgə eytimən: Silərdin biri, yəni mən bilən taam yəydioɣan əzi meni tutup beridu». [19] Ular oɣəmkin bolup birdi- birdin uningoɣa: «U mən bolamdimən?» degili baxlidi. [20] U ularoɣa eytti: «On ikkilərdin biri, yəni mən bilən ḳaqioɣa təgürgən əzi udur. [21] Dərwəkə Ibn al-Insan əz tooɣrisida pütülgəndək ketidu. Lekin way Ibn al-Insanning tutup berilixigə wasitə boloɣan adəmgə! U adəm tuoɣulmioɣan bolsa, uningoɣa yahxi bolatti».

Pasha taami

[22] Ular taam yeginidə Əysa bir nanni elip dua oḳup, uni oxtup ularoɣa berip eytti: «Elip yənglar, bu mening bədinimdur». [23] U bir jamni elip xükür eytip,

ularoɣa bərdi wə ḥəmmisi uningdin iqti. [24] U ularoɣa eytti: «Tolilar üqün tökülidioɣan ķenim, yəni əḥdining ķeni budur. [25] Bərḥək, silərgə eytimən: Hudaning padixaḥliķida uni yengidin iqidioɣan küngiqə üzüm telining mewisidin yənə əsla iqməymən». [26] Ular ḥəmd xeirini oķuoɣandin keyin Zəytun Teoɣioɣa qiķti.

Əysa Məsiḥning Petrus uni inkar ķilixini aldin eytixi

[27] Əysa ularoɣa eytti: «Ḥəmmənglar tayisilər, qünki ‹ Padiqini urimən wə ķoylar parakəndə bolidu› dəp pütülgəndur. [28] Lekin mən tirilip ķopuruloɣandin keyin silərdin ilgiri Galiliyəgə barimən». [29] Petrus uningoɣa eytti: Ḥəmmisi taysa ḥəm, mən ḥərgiz taymaymən». [30] Əysa uningoɣa eytti: «Bərḥək, sanga eytimən: Bügün keqə horaz ikki mərtiwə qillimastin ilgiri sən meni üq mərtiwə inkar ķilisən». [31] Lekin u tehi qing səz ķilip: «Əgər sən bilən əlsəm ḥəm, seni ḥərgiz inkar ķilmaymən» dəp eytti wə ḥəmmisi ḥəm xundaķ eytixti.

Əysa Məsiḥning Getsimanədə dua ķilixi

[32] Ular Getsimanə degən bir baoɣķa kəldi wə u əz xagirtlirioɣa eytti: «Mən dua ķilip boloɣuqə munda olturunglar». [33] U Petrusni wə Yaķubni wə Yuḥannani əzi bilən elip, dəḥxətkə qüxüp tola biaram boloɣili turup, [34] ularoɣa eytti: «Jenim əlgüdək tola oɣəmkindur, munda ķelip oyoɣaķ turunglar. [35] U azoɣina ilgiri berip, yərgə qüxüp: «Mümkin bolsa, bu saət məndin ətsun» dəp dua ķildi. [36] U yənə eytti: «Əy Abba Ata, sanga ḥər nərsə mümkindur. Bu piyalini məndin ətküzgin. Lekin mən halioɣandək əməs, sən halioɣandək bolsun».
[37] U yenip kelip, ularni uhlaoɣliķ tepip Petruska eytti: «Əy Simon, uhlamsən? Bir saət oyoɣaķ turalmidingmu? [38] Oyoɣaķ turup, dua ķilinglarki, sinaķķa qüxmigəysilər. Roḥ ḥazir, lekin jisim zəiptur». [39] U yənə berip, dua ķilip ilgiriki səzlərni eytti.
[40] U yenip kelip, yənə ularni uhlaoɣliķ tapti, qünki ularning kəzliri eoɣirlaxķanidi. Ular uningoɣa nemə jawab berixini bilmidi. [41] U üqinqi mərtiwə kelip, ularoɣa eytti: «Əmdi uhlap raḥət elinglar, əmdi boldi! Saət kəldi. Mana Ibn al-Insan gunaḥkarlarning ķolioɣa tapxurulidu. [42] Ķopunglar ketəyli, mana meni tutup bərgüqi yeķin kəldi.

Əysa Məsiḥning tutķun ķilinixi

[43] U tehi səz ķilip turoɣinida dərḥal on ikkilərning biri, yəni Yəḥuda wə uning bilən bax kaḥinlardin wə katiplardin wə aķsaķallardin qong bir

top həlk ḳiliq wə ḥasa bilən kəldi. 44 Uni tutup bərgüqi ular bilən məsliḥət ḳilip bir bəlgə berip eytḳanidiki: «Kimni səysəm udur. Uni tutup, yalap elip beringlar». 45 U yetip kəlgəndə dərḥal uning aldiƣa berip: «Əy ustaz» dəp uni səydi. 46 Ular ḳollirini uning üstigə selip uni tutti. 47 U yərdə turƣanlardin biri ḳiliqni suƣurup, uluƣ kaḥinning ḳulini urup, ḳuliḳini kəsti. 48 Əysa səz ḳilip ularƣa eytti: «Bulangqi üstigə qiḳḳandək meni tutḳili ḳiliq wə ḥasa elip qiḳtinglar. 49 Ḥər kün bəyt-muḳəddəstə silər bilən bolup təlim berəttim wə meni tutmidinglar. Lekin muḳəddəs yazmilarning bəja kəltürülüxi üqün xundaḳ boldi.» 50 U waḳit xagirtlarning ḥəmmisi uni ḳoyup ḳaqti. 51 Əz yalingaq bədinigə bir kanap rəht yapḳan bir yigit uningƣa əgəxti wə ular uni tutuwaldi. 52 Əmma u kanap rəhtni ḳoyup, yalingaq ḳeqip kətti.

Əysa Məsiḥning yəḥudiylarning aliy kengixidə sotlinixi

53 Ular Əysani uluƣ kaḥinning aldiƣa elip berixti. Ḥəmmə bax kaḥinlar wə aḳsaḳallar wə katiplar u yərdə jəm boluxti. 54 Petrus yiraḳtin uluƣ kaḥinning ḥoylisining səḥnisigiqə uningƣa əgixip, hizmətkarlarning arisida ot yoruḳida otsinip olturdi. 55 Bax kaḥinlar wə aliy kengəxning ḥəmmisi Əysaning üstidin uni əltürgili guwaḥliḳ izdəytti, əmma tapmidi. 56 Qünki tola kixi uning üstidin yaloƣan guwaḥliḳ bərdi, lekin guwaḥliḳliri bir-birigə tooƣra kəlməytti.
57 Birnəqqisi ḳopup, uning üstidin yaloƣan guwaḥliḳ berip eytti: 58 «Ḳol bilən yasaloƣan bu bəytni yiḳitip, ḳol bilən yasalmioƣan baxḳisini üq kündə yasaymən› dəp eytḳinini angliduḳ». 59 Buningda ḥəm guwaḥliḳliri bir-birigə tooƣra kəlmidi.
60 Andin uluƣ kaḥin otturida ḳopup, Əysadin sorap eytti: «Ḥeq jawab bərməmsən? Bular sening üstüngdin nemə guwaḥliḳ beridu?» 61 Lekin u xük turup ḥeq jawab bərmidi. Uluƣ kaḥin yənə uningdin sorap uningƣa eytti: «Sən Məsiḥ Ibn al-Mubarəkmusən?» 62 Əysa eytti: «Məndurmən wə Ibn al-Insan Ḳudrət Boloƣuqining ong yenida olturup, asmanning bulutlirida kelidioƣinini kərisilər». 63 U waḳit uluƣ kaḥin kiyimini yirtip eytti: «Guwaḥlaroƣa yənə nemə ḥajitimiz bar? 64 Kupur eytḳinini anglidinglar. Silərgə ḳandaḳ kərünidu?» Andin ḥəmmisi: «U əlümgə layiḳtur» dəp ḥəküm ḳilixti. 65 Bəziliri ḳopup, uningƣa tükürüp, yüzini yepip muxt urup: «Pəyƣəmbərlik ḳiloƣin» dəp uningƣa eytixti. Hizmətkarlarmu uni kaqatlioƣili turdi.

Petrus Əysa Məsiḥni inkar ḳilidu

66 Petrus təwən ḥoylida turƣanda uluƣ kaḥinning dedəkliridin biri kelip, 67 Petrusning otsinoƣinini kərüp, uningƣa ḳarap eytti: «Sən ḥəm nazarətlik

Əysa bilən iding». [68] Əmma u tenip: «Sening nemə deginingni bilməymən, ḥəm uḳmaymən» dəp dalanoƣa qiḳti. Xu qaoƣda horaz qillidi. [69] Dedək uni yənə kərüp, anda turoƣanlaroƣa: «Bu əzi ularning biridur» dəp eytḳili turdi. [70] Əmma u yənə tandi. Az muddəttin keyin anda turoƣanlar Petruska yənə eytixti: «Xəksizki sən ulardin biridursən, qünki sən ḥəm galiliyəliktursən». [71] Lekin u əzi: «Silər eytḳan adəmni tonumaymən» dəp əz-əzigə lənət oḳup ḳəsəm ḳiloƣili turdi. [72] Dərḥal horaz ikkinqi mərtiwə qillidi. Petrus Əysaning uningoƣa: ‹ Horaz ikki mərtiwə qillimastin ilgiri meni üq mərtiwə inkar ḳilisən› degən səzini yadioƣa kəltürdi wə u yioƣlap kətti.

Waliy Pilatus Əysa Məsiḥni soraḳ ḳilidu

15 [1] Dərḥal ətigəndə bax kaḥinlar bilən aḳsaḳallar wə katiplar wə aliy kengəxning ḥəmmisi məsliḥətni tayin ḳiloƣandin keyin Əysani baoƣlap, elip berip Pilatuska tapxurdi. [2] Pilatus: «Sən yəḥudiylarning padixaḥimusən?» dəp uningdin soridi. U jawab berip uningoƣa eytti: «Sən əzüng eytisən». [3] Bax kaḥinlar uning üstidin tola xikayət ḳilixti. [4] Pilatus yənə uningdin sorap eytti: «Ḥeq jawab bərməmsən? Mana ular sening üstüngdin xunqə tola xikayət ḳilidu». [5] Əmma Əysa yənə ḥeq jawab bərmidi xundaḳki, Pilatus əjəbləndi.

Əysa Məsiḥ wə Barabbas

[6] U əzi ḥeytta zindandikilərdin birini, ular ḥərkimni tilisə, azad ḳilip berətti. [7] Ḳozoƣilangda ḳatillik ḳiloƣan topilangqilar bilən billə baoƣlaḳlik Barabbas degən bir adəm bar idi. [8] Həlk ḳopup, waliy ilgiri ḥəmixə ularoƣa ḳiloƣinidək yənə xundaḳ ḳilixini uningdin tiligili turdi. [9] Pilatus jawab berip ularoƣa eytti: «Yəḥudiylarning padixaḥini silərgə azad ḳiliximni halaysilərmu?» [10] Qünki u bax kaḥinlar ḥəsəttin uni tutup bərginini bilətti. [11] Əmma bax kaḥinlar Barabbasning azad ḳilip, ularoƣa berixini tiligili həlḳni ḳizikturdi. [12] Pilatus yənə jawab berip ularoƣa eytti: «Undaḳ bolsa, yəḥudiylarning padixaḥi deginiglaroƣa nemə ḳiliximni halaysilər?» [13] Ular yənə ḳiqḳirixip eytixti: «Uni krestkə tartḳin!» [14] Andin Pilatus ularoƣa eytti: «Nemə yamanlik ḳiliptu?» Lekin ular tehimu ḳattik: «Uni krestkə tartḳin!» dəp towlaxti. [15] Pilatus həlḳni hux ḳiloƣili halap Barabbasni ularoƣa azad ḳilip bərdi, əmma Əysani ḳamqilitip, krestkə tartḳili tapxurdi.

Pilatusning sipaḫliri Əysa Məsiḩni məshirə ḳilidu

16 Sipaḫlar uni elip berip, ordidiki idarə səḩnisigə kirgüzüp, pütün
sipaḫlarning topini yioɳdi. 17 wə ular uningoɳa bir ḳizil libas kiydürüp,
tikəndin bir taj ərüp uning bexioɳa ḳoydi. 18 Ular uningoɳa salam ḳiloɳili ḳopup:
«Yaxisun, əy yəhudiylarning padixaḩi!» dəp, 19 uning bexioɳa ḳomux bilən
urup, uningoɳa tükürüp, tiz püküp uningoɳa səjdə ḳilixti. 20 Ular uni məshirə
ḳiloɳandin keyin, ḳizil libasni saldurup uningoɳa əz kiyimini kiydürüp, uni
krestkə tartḳili qiḳardi.

Əysa Məsiḩning krestkə mihlinixi

21 Ular səḩradin kelip ətüp baroɳan bir kixini, yəni Iskəndər bilən Rufusning
atisi kirenəlik Simonni uning krestini kətürgili zorlidi. 22 Ular uni Golgota
yərgə, yəni «Bax səngiki» jayioɳa elip bardi. 23 Ular uningoɳa murməkki bilən
iləxtürülgən xarab tənglidi, lekin u aloɳili unimidi. 24 Ular uni krestkə tartip,
libasining üstigə ḫərbirining nemə elixioɳa qək taxlap, təḳsim ḳildi. 25 Ular
uni krestkə tartḳan waḳit künning üqinqi saiti idi. 26 Uning üstidiki ərz:
«Yəhudiylarning padixaḩi» dəp uning üstidə pütülgənidi. 27 Ular uning bilən
ikki bulangqini, birini ong yenida wə yənə birini sol yenida krestkə tartti.
28 Ətüp turoɳanlar uningoɳa dəxnəm berip, baxlirini lingxitip eytixti:
29 «Ḫə, əy bəytni yiḳitip üq kündə yasioɳuqi! 30 Əzüngni ḳutḳuzup kresttin
qüxkin». 31 Xundaḳ bax kaḩinlar katiplar bilən ḫəm uni məshirə ḳilixip
eytixti: «Baxḳilarni ḳutḳuzdi, əzini ḳutḳuzalmaydu. 32 Israilning padixaḩi
Məsiḩ əmdi kresttin qüxsun wə biz kərüp ixinəyli» deyixti. Uning bilən
krestkə tartiloɳanlar ḫəm uningoɳa ḫaḳarət ḳildi.

Əysa Məsiḩning ölümi

33 Altinqi saəttin baxlap toḳḳuzinqi saətkiqə ḫəmmə yər yüzidə ḳarangoɳuluḳ
boldi. 34 Toḳḳuzinqi saəttə Əysa ünlük awaz bilən ḳiqḳirip eytti: «Eli, eli, ləma
xəwaḳtani». Yəni «Əy Hudayim, əy Hudayim, nemə üqün meni taxliding?»
35 Anda turoɳanlarning bəzisi buni anglap: «Mana Eliyasni ḳiqḳiridu» dəp eytti.
36 Xunda biri yügürüp, bir bulutni sirkigə qilap bir ḳomuxḳa ḳadap uningoɳa
iqürüp eytti: «Uni ḳoyunglar! Kərəyli! Eliyas uni qüxürgili kelərmikin?»
37 Əysa ünlük awaz bilən ḳiqḳirip roḩni tapxurdi. 38 U waḳit bəytning pərdisi
təpisidin tegigiqə yirtilip, ikki parə boldi. 39 Əysaning utturida turoɳan əskər
yüzbexi uning roḩni xundaḳ tapxuroɳinini kərgəndə eytti: «Ḫəḳiḳətən bu
adəm bir Təngrining ooɳli idi». 40 Yiraḳtin ḳarap turoɳan hotunlar bar idi.

Ularning arisida magdalalik Məryəm wə kiqik Yaqubning wə Yosining anisi Məryəm wə Salomə bar idi. 41 Əysa Galiliyədə ikənlikidə ular uningƣa əgixip hizmət qiliwatqanidi. Uning bilən Yerusalemƣa qiqqan baxqa tola hotunlar ħəm bar idi.

Əysa Məsiħ qəbrigə qoyulidu

42 Təyyarliq küni, yəni xabat künidin ilgiriki küni idi wə ahxam bolƣanda 43 aliy kengəxtiki mətiwər bir məsliħətqi əzi ħəm Hudaning padixaħliqiƣa muntəzir turƣan Aramatiyalik Yüsüp degən bir kixi kelip, jürət qilip Pilatusning aldiƣa kirip, Əysaning bədinini tilidi. 44 Pilatus uning xundaq pat əlginigə ħəyran bolup, əskər yüzbexini qiqqirip: «Uning əlginigə heli waqit boldimu?» dəp uningdin soridi. 45 Əskər yüzbexidin qandaq ikənlikini anglioanda bədənni Yüsüpkə bərdi. 46 U nəpis kanap rəht setiwelip, uni qüxürüp kanap rəht bilən kepənləp, uni qoram taxtin oyulƣan bir qəbrigə qoyup, qəbrining aƣziƣa bir taxni yumilitip qoydi. 47 Magdalalik Məryəm wə Yosining anisi Məryəm uning nə yərdə qoyulƣiniƣa qarap turdi.

Əysa Məsiħning tirilixi

16 1 Xabat küni ətkəndin keyin magdalalik Məryəm wə Yaqubning anisi Məryəm wə Salomə ətirlər setiwelip, uni yaƣliƣili kəldi. 2 Ħəptining awwalqi künidə tola səħər waqit kün qiqqinida qəbrigə berip, 3 əz arilirida: «Bizgə qəbrining aƣzidin taxni kim yumilitip beridu?» dəp eytixti. 4 Əmma ular qarap baqsa, tax yumilitip etiloƣan turidu. U bolsa tola yooƣan idi. 5 Ular qəbrigə kirip kərüp qarisa, uzun aq kiyim kiygən bir yigit ong təripidə olturidu. Ular dəħxətkə qüxti. 6 Əmma u ularƣa eytti: «Qorqmanglar, krestkə tartiloƣan nazarətlik Əysani izdəysilər. U tirilip qopuruldi. U munda əməs. Mana ular uni qoyoƣan yər xudur. 7 Lekin berip, uning xagirtliriƣa wə Petruska eytinglarki: ‹ U silərdin ilgiri Galiliyəgə baridu. Əzi silərgə eytqandək uni anda kərisilər». 8 Ular qiqip, qəbridin qeqip kətti. Qünki qorqunq wə ħəyrət ularni basqanidi wə tola qorqqini üqün ħeqkimgə bir nemə demidi.

Əysa Məsiħning xagirtliriƣa kərünüxi

9 Ħəptining awwalqi küni ətigəndə Əysa tirilip qopqandin keyin u əzi uningdin yəttə yaman roħ qikaroƣan magdalalik Məryəmgə awwal kəründi. 10 U berip, uning bilən ilgiri bolup əmdi matəm tutup yiƣliƣanlariƣa həwər

bərdi. [11] Əmma bular uning tirik bolup, Məryəmgə kərünginini anglioŋanda
ixənmidi. [12] Andin keyin səhraoŋa ketip baroŋan ikkisigə baxqa bir sürəttə
kəründi. [13] Ular berip qaloŋanlaroŋa həwər bərdi, əmma ular bularoŋa ham
ixənmidi.

Injilni pütün dunyada wəz eytix tooqrisidiki buyruq

[14] Ahiri on birlərgə ular dastihanda olturoŋinida kərünüp, ularning
imansizliqi wə köngül qattiqliqi üqün ularni əyiblidi, qünki ular uning tirilip
qopqinini kərgənlərgə ixənmigənidi. [15] U ularoŋa eytti: «Barqə dunyaoŋa
berip, həmmə məhluqatqa Injilni wəz eytinglar. [16] Ixinip qəmüldürüxni
qobul qiloŋan adəm nijat tapidu, əmma kimki ixənmisə, həküm qilinidu.
[17] Ixəngənlərgə uxbu alamətlər əgixidu, yəni: Ular mening ismim bilən yaman
roholarni qiqiridu wə yengi tillar bilən səzlixidu. [18] Ular yilanlarni kətüridu wə
əgər əltüridioŋan zəhər iqsə, ularoŋa heq zərər qilmaydu. Qollarni kesəllərning
üstigə qoyidu wə ular saqiyidu».

Əysa Məsihning asmanoŋa kətürülüxi

[19] Hudawəndə ularoŋa səz qiloŋandin keyin, asmanoŋa kətürülüp Hudaning
ong yenida olturdi. [20] Lekin ular qikip, hər yərdə wəz eytip yürdi wə
Hudawəndə ular bilən billə ixləp, əgəxkən alamətlər bilən səzni təstiqlidi.